II

(Πράξεις για την ισχύ των οποίων δεν απαιτείται δημοσίευση)

ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 11ης Ιουλίου 1983

σχετικά με διαδικασία σύμφωνα με το άρθρο 85 της συνθήκης ΕΟΚ (IV/29.395-Windsurfing International)

(Τα κείμενα στη γερμανική και αγγλική γλώσσα είναι τα μόνα αυθεντικά)

(83/400/ΕΟΚ)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας,

τον κανονισμό αριθ. 17, πρώτος κανονισμός εφαρμογής των άρθρων 85 και 86 της συνθήκης, του Συμβουλίου, της 6ης Φεβρουαρίου 1962 [1], όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την πράξη προσχώρησης της Ελλάδας, και ιδίως το άρθρο 3 παράγραφος 1, το άρθρο 4 και το άρθρο 15 παράγραφος 2 του εν λόγω κανονισμού,

τις καταγγελίες που υπέβαλε η Επιτροπή, σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 1 του κανονισμού αριθ. 17, προς τις επιχειρήσεις:

— IMA AG, Arbon, Tabur Marine SA, Paris, Dufour SA, Paris, και Tabur Marine (Great Britain) Ltd, Slough, SC France, Marseille, Surfer's Paradise GmbH, Rosenheim, Cowabanga Sportartikel, München, European Surfing Company BV, Amersfoort, Alpina Plast AG, Eichberg, Kunststofftechnik Peter Degler GmbH καθώς και SC-Products Surfgerät — και Zubehör — Handels Ges. mbH, με έδρα και των δύο το Grassau, Seal Marine Ltd, Liskeard, και Surf Sales Ltd, St. Leonards-on-Sea, Point Sportgeräte GmbH, Point AG και Exa Point Marine Vertrieb GmbH, όλες με έδρα το Μόναχο, Sodim Paris, Brakeborough Ltd, Headley Down (Nr. Bordon), Daher France, Marseille και Skipper International, Hennebont, Crit SA, St. Quen, και Open Surf, Saint-Rémy-les-Chevreuses, Helmut Kertscher & Co., Hamburg,

την απόφαση της Επιτροπής της 7ης Ιουνίου 1982 να κινήσει τη διαδικασία στην υπόθεση αυτή,

αφού δόθηκε η ευκαιρία στις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις, σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 1 του κανονισμού αριθ. 17 σε συνδυασμό με τον κανονισμό αριθ. 99/63/ΕΟΚ της Επιτροπής, της 25ης Ιουλίου 1963, σχετικά με την ακρόαση κατά το άρθρο 19 παράγραφοι 1 και 2 του κανονισμού αριθ. 17 [2], να γνωστοποιήσουν την άποψή τους για το αντικείμενο των αιτιάσεων που έλαβε υπόψη της η Επιτροπή και έχοντας υπόψη τις γραπτές γνώμες των επιχειρήσεων Windsurfing International Inc., Ostermann, Akutec, Klepper και Windsurfing Central και έχοντας υπόψη τις προφορικές γνώμες των επιχειρήσεων Windsurfing International Inc. και Windsurfing Central, στις 20 Σεπτεμβρίου 1982,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη που διατύπωσε η συμβουλευτική επιτροπή συμπράξεων και δεσποζουσών θέσεων σύμφωνα με το άρθρο 10 του κανονισμού αριθ. 17 στις 23 Μαρτίου 1983,

---

[1] ΕΕ αριθ. 13 της 21. 2. 1962, σ. 204/62.

[2] ΕΕ αριθ. 127 της 20. 8. 1969, σ. 2268/63.

Εκτιμώντας ότι:

Α. ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

Τα πραγματικά περιστατικά συνοψίζονται ως εξής:

Ι. ΤΟ ΠΡΟΪΟΝ

Οι σανίδες ιστιοπλοΐας δημιουργήθηκαν με την ιδέα να χρησιμοποιούνται οι σανίδες κυματοδρομίας που ήταν πολύ καιρό γνωστές σαν σκάφη κινούμενα με τον άνεμο σε ύδατα που δεν έχουν την ανάλογη θραύση κυμάτων. Οι σανίδες ιστιοπλοΐας αποτελούνται από σκελετό σε σχήμα σανίδας, που πληρούται από αφρώδες συνθετικό υλικό, στη μέση του οποίου τοποθετείται μικρή κινητή καρίνα και από ιστιοπλοϊκό εξοπλισμό που στερεώνεται στη βάση και είναι δυνατόν να στρέφεται προς όλες τις κατευθύνσεις. Ο ιστιοπλοϊκός εξοπλισμός αποτελείται κυρίως από κατάρτι, αρμό του καταρτιού, πανί και διχαλωτή ράντα· ο εξοπλισμός αυτός αποκαλείται στο εξής «RIG».

Σαν συνέπεια της περαιτέρω εξέλιξης του νέου αυτού προϊόντος, υπάρχουν σήμερα διαφορές μεταξύ των σανίδων όσον αφορά το υλικό που χρησιμοποιείται για την πλήρωση και την εξωτερική επένδυση, τον τρόπο κατασκευής (ενιαίο ή σε κομμάτια που συναρμολογούνται) και τους τύπους εφαρμογής που εξαρτώνται από το σχήμα (Allround-, Regatta-, Funboards ή σανίδες κυματοδρομίας). Στον εκάστοτε σκοπό χρήσης αντιστοιχούν εξάλλου διάφορα μεγέθη πανιών (Regatta-, Normal-, και Stormsails). Από τον Απρίλιο του 1980, ισχύει στη Γερμανία προδιαγραφή DIN-7873, που ορίζει τους κανόνες ασφαλείας για σανίδες ιστιοπλοΐας κατά την έννοια του Gerätesicherheitsgesetz (BGBl Teil I, 1968, Nr. 42).

Τα μεμονωμένα τμήματα του RIG καθώς και τα RIG εν γένει και ο σκελετός είναι κατά βάση δυνατόν να συνδυάζονται μεταξύ τους ανεξάρτητα από την προέλευσή τους. Όλα τα μεμονωμένα τμήματα της σανίδας προσφέρονται στην αγορά χωριστά σαν ανταλλακτικά. Οι δαπάνες κατασκευής και οι τιμές για τις σανίδες υπερβαίνουν, κατά μέσο όρο, κατά το ήμισυ μέχρι και κατά το διπλάσιο τις αντίστοιχες δαπάνες και τιμές για το RIG. Σανίδες κατασκευάζουν εν μέρει και ιδιώτες, οι οποίοι είναι δυνατόν να βρουν οδηγίες για την κατασκευή σανίδων στα σχετικά ειδικά περιοδικά.

ΙΙ. ΟΙ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΣΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

1. Η επιχείρηση Windsurfing International Inc. (WSI), Torrance, California/USA, ιδρύθηκε σαν οικογενειακή επιχείρηση από τον Hoyle Schweitzer, ο οποίος συνέβαλε σημαντικά στην εξέλιξη των σανίδων ιστιοπλοΐας. Η εταιρία αναπτύσσει δραστηριότητα σε όλο τον κόσμο. Ο κύκλος εργασιών της ανήλθε το 1980 σε ..... δολλάρια [1] και προέρχεται αφενός από πωλήσεις σανίδων ιστιοπλοΐας και αφετέρου από έσοδα από συμβάσεις για την παραχώρηση αδειών κατασκευής παρόμοιων σανίδων. Η WSI δεν κατασκεύαζε, μέχρι πρότινος, στην Ευρώπη σανίδες ιστιοπλοΐας. Περιοριζόταν στη διαχείριση και εκμετάλλευση των δικαιωμάτων προστασίας, της εμπορικής και βιομηχανικής ιδιοκτησίας της, τις οποίες είχε αναλάβει ο δικηγόρος Axel Hansmann, ειδικευμένος στο δίκαιο διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, στο Μόναχο.

Το μοντέλο σανίδας ιστιοπλοΐας «Windsurfer» που δημιούργησε η WSI, επωλείτο καταρχήν στην Ευρώπη από την επιχείρηση Koninklijke Textiel-Fabrieken Nijverdal Ten Cate NV, μέσω της θυγατρικής της Ten Cate Sports BV (Ten Cate). Με συμφωνία της 1ης Ιανουαρίου 1973 η WSI παραχώρησε στην Ten Cate, για την Ευρώπη, το αποκλειστικό δικαίωμα να κατασκευάζει και να εμπορεύεται το «Windsurfer», σύμφωνα με τις τεχνικές γνώσεις που τής μεταβιβάζει διαρκώς η WSI. Με την ίδια συμφωνία, μεταβιβάζονταν στην Ten Cage τα λεκτικά σήματα «Windsurfer» και «Windsurfing», που έχουν κατατεθεί στη Γερμανία και στη Γαλλία, καθώς και το εικαστικό σήμα που παρουσιάζει τυποποιημένο πανί, που καλείται «Logo», τα οποία η Ten Cate ήταν υποχρεωμένη να χρησιμοποιεί. Η Ten Cate έπρεπε να φροντίζει για την κατάθεση των εν λόγω σημάτων στις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες. Κατά τη λήξη της σύμβασης, τα συνολικά δικαιώματα επί των σημάτων μεταβιβάζονται στην WSI.

Επιπλέον, η Ten Cate κατείχε στην αρχή — στην πράξη τουλάχιστον — τη θέση του αποκλειστικού κύριου δικαιούχου άδειας ως προς τα τυχόν δικαιώματα προστασίας της βιομηχανικής και εμπορικής ιδιοκτησίας, τα οποία είχαν ενδεχομένως παραχωρηθεί, ως προς τις μεταβιβασθείσες τεχνικές γνώσεις ή μέρος αυτών, σε κάθε ευρωπαϊκό κράτος και έπρεπε — σε συμφωνία με την WSI — να είναι σε θέση να παραχωρεί κατά περίπτωση υπο-άδειες. Έτσι, είχαν συναφθεί μεταξύ της Ten Cate ως αρχικού δικαιούχου άδειας και της Ostermann το 1976 (βλέπε σημείο 2), καθώς και μεταξύ της Ten Cate και της Shark το 1977 (βλέπε σημείο 3), συμβάσεις παραχώρησης άδειας για την εκμετάλλευση του γερμανικού διπλώματος ευρεσιτεχνίας αριθ. 19 14 602.4.-22 που είχε τότε κατατεθεί, καθώς και των υπολοίπων ευρωπαϊκών καταθέσεων διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας. Με πρόσθετη συμφωνία της 6ης Ιουλίου 1978, στις δύο εν λόγω συμβάσεις, η WSI κατέλαβε τη θέση αρχικής εκχωρήτριας της άδειας εκμετάλλευσης. Όλες οι περαιτέρω συμβάσεις παραχώρησης άδειας συνάπτονταν άμεσα από την WSI. Με ιδιαίτερη συμφωνία μεταξύ WSI και Ten Cate, στις 9 Αυγούστου 1979, ορίσθηκε το αποκλειστικό δικαίωμα της WSI να συνάπτει περαιτέρω συμβάσεις παραχώρησης άδειας.

Από τις 21 Απριλίου 1982, ισχύουν μεταξύ της Ten Cate και της WSI νέες συμβατικές σχέσεις: οι δύο επιχειρήσεις ίδρυσαν στην αρχή κοινή επιχείρηση, την

---

[1] Σύμφωνα με το άρθρο 21 παράγραφος 2 του κανονισμού αριθ. 17, δεν δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα στοιχεία σχετικά με τον κύκλο εργασιών.

«Windsurfing International Europe BV», στην οποία η WSI αναλαμβάνει όλες τις μετοχές της Ten Cate μέχρι το τέλος του 1984. Με την εν λόγω επιχείρηση η WSI προτίθεται να οργανώσει τη δική της παραγωγή και διανομή για τα Windsurfer στην Ευρώπη. Η Ten Cate διατηρεί την απλή άδεια των δικαιωμάτων βιομηχανικής και εμπορικής ιδιοκτησίας της WSI και δεν πρέπει στο μέλλον να χρησιμοποιεί τα εν λόγω σήματα. Οι συμβατικές σχέσεις μεταξύ της WSI και της Ten Cate δεν αποτελούν αντικείμενο της παρούσας απόφασης.

2. Η Windglider Fred Ostermann GmbH (Ostermann), Altforweiler/Deutschland, ασχολείται αποκλειστικά με την κατασκευή και διανομή σανίδων ιστιοπλοΐας και σχετικών ειδών εξοπλισμού. Η δραστηριότητα αυτή το 1976, βάσει της σύμβασης παραχώρησης άδειας, είχε συναφθεί στην αρχή με την Ten Cate και μεταβιβάστηκε μετά στην WSI. Ο κύκλος εργασιών της Ostermann από σανίδες ιστιοπλοΐας ανέρχεται σε:

1978	... DM.
1979	... DM.
1980	... DM.

Εκτός από τους σκελετούς, που τους κατασκευάζει εν μέρει η ίδια η επιχείρηση, η Ostermann αγοράζει όλα τα υπόλοιπα τμήματα των σανίδων ιστιοπλοΐας, πλήρη ή για συναρμολόγηση. Τα μοντέλα της Ostermann έγιναν, μεταξύ άλλων, γνωστά με την ονομασία «Windglider». Η εν λόγω σανίδα ιστιοπλοΐας, με απόφαση των αρμόδιων αθλητικών συλλόγων, αναγνωρίστηκε προσωρινά για λεμβοδρομίες ολυμπιακής κλάσης. Τα Windsurfers πρόκειται να γίνουν δεκτά τους Ολυμπιακούς αγώνες του 1984.

Την Ostermann ανέλαβε, στις αρχές του 1982, η γαλλική επιχείρηση BIC Marine SA, στην οποία ανήκει και η επιχείρηση Dufour, και η οποία αποτελεί τον μεγαλύτερο κατασκευαστή σανίδων ιστιοπλοΐας στον κόσμο.

3. Η Shark Wassersportgeräte GmbH (Shark), Bassum/Deutschland, είναι 100 % θυγατρική επιχείρηση της Kolbus Kunststoffwerke GmbH. Από τις 30 Μαρτίου 1977, τής παραχωρήθηκε από την Ten Cate υπο-άδεια. Από τις 6 Ιουλίου 1978, υφίσταται άμεση συμφωνία άδειας με την WSI. Ο συνολικός κύκλος εργασιών της Shark από σανίδες ιστιοπλοΐας ανέρχεται σε:

1978	... DM.
1979	... DM.
1980	... DM.

Μέχρι τώρα τους σκελετούς, τα κατάρτια τις βάσεις του καταρτιού και τις διχαλωτές ράντες η Shark προμηθεύεται από τη μητρική επιχείρηση Kolbus, η οποία προμηθεύει και την Ten Cate και άλλες δικαιούχους άδειας. Τα πανιά τα αγοράζει η Shark, όπως και η πλειοψηφία των ανταγωνιστών, από έναν κατασκευαστή από το Hong Kong. Μέχρι τώρα η Shark κατασκεύαζε κυρίως συναρμολογούμενες σανίδες, που ονομάζονται «Systemboards». Η παραγωγή είναι ακόμα σχετικά περιορισμένη.

4. Η Akutec Angewandte Kunststofftechnik GmbH (Akutec) München/Deutschland, είναι επιχείρηση που επεξεργάζεται συνθετικές ύλες. Η κατασκευή και η διανομή σανίδων ιστιοπλοΐας βασίζονται σε συμφωνία παραχώρησης άδειας, που συνήψε με την WSI την 1η Ιουλίου 1978. Ο κύκλος εργασιών της επιχείρησης, όσον αφορά τις σανίδες ιστιοπλοΐας, ανέρχεται σε:

1978	... DM.
1979	... DM.
1980	... DM.

Μέχρι το 1980, η Akutec προμηθευόταν όλα τα τμήματα από προμηθευτές. Τελευταία, η επιχείρηση κατασκευάζει και η ίδια σκελετούς και ράντες. Τα μοντέλα που προσφέρει η Akutec φέρουν την ονομασία «Hifly».

5. Η SAN Warenvertriebsgesellschaft mbH (SAN), Nekkarsulm/Deutschland, είναι 100 % θυγατρική εταιρία της Binder Kunststofftechnik GmbH. Η SAN είναι δικαιούχος άδειας της WSI από την 1η Ιανουαρίου 1979. Ο κύκλος εργασιών της εταιρίας από σανίδες ιστιοπλοΐας ανέρχεται σε:

1978	... DM.
1979	... DM.
1980	... DM.

Η SAN δεν έχει δική της παραγωγή. Όλα τα τμήματα αγοράζονται ή κατασκευάζονται από άλλους κατασκευαστές σύμφωνα με τις οδηγίες της SAN.

6. Η Klepper Beteiligungs GmbH & Co. Bootsbau KG (Klepper), Rosenheim/Deutschland, ανήκει στην Klepper Beteiligungs GmbH & Co., η οποία, εκτός από σκάφη και κότερα, κατασκευάζει και αθλητικό εξοπλισμό καθώς και αθλητικά ενδύματα. Στην Klepper είχε παραχωρηθεί άδεια από την WSI για την ήδη προαναφερόμενη κατασκευή και διανομή σανίδων ιστιοπλοΐας, με ισχύ από την 1η Ιανουαρίου 1979. Ο κύκλος εργασιών ανέρχεται σε:

1978	... DM.
1979	... DM.
1980	... DM.

Ακόμη, η Klepper κατασκευάζει βάσεις καταρτιών, ράντες και πανιά, ενώ τα κατάρτια αγοράζονται και οι σκελετοί κατασκευάζονται κατ' εντολή της. Τα μοντέλα της Klepper φέρουν το γράμμα «S».

7. Η Marker Surf GmbH (Marker), Garmisch-Partenkirchen/Deutschland, είναι 100 % θυγατρική επιχείρηση της Marker GmbH, η οποία κατασκευάζει, κυρίως δέστρες για σκι. Η συμφωνία για παραχώρηση άδειας μεταξύ της WSI και της Marker συνάφθηκε στις 21 Αυγούστου 1980. Η Marker δεν είχε αρχίσει να πωλεί σανίδες ιστιοπλοΐας το 1980. Από το 1981, η Marker συναρμολογεί τμήματα σε σανίδες ιστιοπλοΐας, τα οποία έχουν αγοραστεί ή

κατασκευαστεί κατ' εντολή και σύμφωνα με της υποδείξεις της, και προσφέρει τις σανίδες αυτές με την ονομασία «Mark I».

8. Η Windsurfing Central GmbH (WSC), Rodgau/Deutschland, είναι εμπορική επιχείρηση που ειδικεύεται στη διανομή σανίδων ιστιοπλοΐας και των σχετικών εξαρτημάτων και η οποία αποτελεί για την Ten Cate τον ανεξάρτητο αποκλειστικό εισαγωγέα της στη Γερμανία. Προμηθεύει 400 περίπου εμπορικές επιχειρήσεις λιανικής πώλησης στη Γερμανία. Ο κύκλος εργασιών της από σανίδες ιστιοπλοΐας ανήλθε το 1980 σε ... DM. Η WSI διανέμει, στο μεταξύ, και σανίδες ιστιοπλοΐας που κατασκευάζουν άλλες επιχειρήσεις.

Οι συμβάσεις παραχώρησης άδειας που έχει συνάψει η WSI με άλλες επιχειρήσεις από το τέλος του 1981 μέχρι τις αρχές του 1982 δεν αποτελούν αντικείμενο της παρούσας απόφασης.

III. Η ΑΓΟΡΑ ΣΑΝΙΔΩΝ ΙΣΤΙΟΠΛΟΪΑΣ

Η σχετικά νέα ευρωπαϊκή αγορά σανίδων ιστιοπλοΐας χαρακτηρίζεται από μεγάλη δυναμικότητα και τούτο συνεπάγεται τα τελευταία χρόνια σημαντικό ρυθμό αύξησης — πολύ διαφορετικής όμως μεταξύ των Κρατών μελών — καθώς και ταχύτατη μεταβολή των θέσεων που κατέχουν οι στην αγορά πολυάριθμοι πωλητές. Δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, που ισχύει στη Γερμανία και αφορά RIG για σανίδα ιστιοπλοΐας, και ένα περαιτέρω προστατευόμενο δικαίωμα ευρεσιτεχνίας, για σανίδες ιστιοπλοΐας στο Ηνωμένο Βασίλειο (στη συνέχεια αναφέρεται ως UK-Patent) υπέρ της WSI (περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά, υπό IV.1), επηρέασαν σημαντικά τις σχέσεις ανταγωνισμού. Τα κατωτέρω αριθμητικά στοιχεία αποτελούν, ελλείψει ακριβέστερων στατιστικών στοιχείων, απλούς υπολογισμούς, στους οποίους όμως εμφαίνονται οι σχέσεις μεγεθών.

1. Ένα τρίτο περίπου του συνόλου της ευρωπαϊκής παραγωγής σανίδων ιστιοπλοΐας πωλείται στη Γερμανία. Μέχρι την αρχή του 1980, πωλήθηκαν συνολικά περίπου 70 000 σανίδες ιστιοπλοΐας. Το 1980, πωλήθηκαν στη γερμανική αγορά τουλάχιστον 80 000 σανίδες ιστιοπλοΐας ακόμα.

Το τμήμα της αγοράς που καταλαμβάνουν οι δικαιούχοι άδειας στη Γερμανία ανερχόταν περίπου σε 70 % το 1979/80. Σύμφωνα με τους υπολογισμούς της Ten Cate, οι αριθμοί για τις σανίδες και τα αντίστοιχα ποσοστά έχουν ως εξής:

Εταιρίες	1979		1980	
	αριθμός σανίδων	%	αριθμός σανίδων	%
Ostermann	± 12 000	30	± 20 000	25
Ten Cate (WSC)	± 6 000	20	± 12 000	15
SAN	± 4 500	11	± 12 000	15
Akutec	± 3 500	9	± 5 600	7
Klepper	± 2 500	7	± 3 200	4
Shark	—	—	± 3 200	4
Δικαιούχοι άδειας (συνολικά)	28 500	77	56 000	70
Όγκος αγοράς	35 000	100	80 000	100

Οι θέσεις που κατέχουν οι μεμονωμένοι δικαιούχοι άδειας μεταβλήθηκαν από τότε σημαντικά. Το τμήμα, που κατέχουν στη γερμανική αγορά, παρέμεινε σταθερό σε 70 % και, μάλιστα, πρέπει να έχει αυξηθεί δεδομένου ότι προστατεύεται αυστηρά το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, έναντι πωλητών μη δικαιούχων άδειας. Οι μη δικαιούχοι άδειας περιορίζονται να προσφέρουν σανίδες χωρίς Rigs ή εφοδιάζουν τη γερμανική αγορά από μονάδες παραγωγής και πώλησης που βρίσκονται κοντά στα σύνορα, αλλά έξω από τη Γερμανία.

2. Οι αριθμοί για τις σανίδες ιστιοπλοΐας, που έχουν πωληθεί στα άλλα Κράτη μέλη το 1980, είναι περίπου οι εξής:

Γαλλία	85 000
Κάτω Χώρες	40 000
Ιταλία	10 000
Ηνωμένο Βασίλειο	5 000
Βέλγιο	3 000

Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι, εκτός από τη Γερμανία, οι σημαντικότερες περιοχές πωλήσεων στην Κοινότητα είναι οι Κάτω Χώρες και η Γαλλία. Για το 1980, οι δικαιούχοι άδειας υπολόγισαν σε 35 % το τμήμα της αγοράς που έχουν στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα (χωρίς τη Γερμανία). Από 40 συνολικά κατασκευαστές, σημαντικότεροι ανταγωνιστές των δικαιούχων άδειας στα Κράτη μέλη της Κοινότητας, όπου δεν υπάρχει προστασία του διπλώματος ευρεσιτεχνίας, είναι οι επιχειρήσεις Mistral, Dufour (Bic Marine), Skipper International και Sainval (όλες στη Γαλλία), καθώς και η Sordelli (Ιταλία).

Οι δικαιούχοι άδειας υπολόγισαν το τμήμα που κατέχουν στην ολλανδική αγορά για το 1980 σε 40 %, και στη γαλλική αγορά σε 15—20 % περίπου. Σύμφωνα με

άλλες πληροφορίες, το τμήμα που κατέχουν στη γαλλική αγορά είναι κάπως χαμηλότερο και συγκεκριμένα:

	Σανίδες	%
Ten Cate	6 000	± 7
SAN	2 400	± 3
Ostermann	1 500	± 1,8
Akutec	500	± 0,5
Klepper	170	± 0,2
Δικαιούχοι αδείας (συνολικά)		± 12,5

Το 1979 και 1980 οι εξαγωγές των δικαιούχων άδειας προς άλλα Κράτη μέλη αντιπροσώπευαν το 45 με 50 % των συνολικών πωλήσεων (με αποκλίσεις ανάλογα με την επιχείρηση).

IV. ΟΙ ΣΥΜΦΩΝΙΕΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ WSI ΚΑΙ ΤΩΝ ΓΕΡΜΑΝΩΝ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ ΑΔΕΙΑΣ

1. Αντικείμενο των συμφωνιών παραχώρησης άδειας

Αντικείμενο των συμφωνιών παραχώρησης άδειας αποτελεί το γερμανικό δίπλωμα ευρεσιτεχνίας αριθ. 1914602.4.-22 και το βρετανικό δίπλωμα ευρεσιτεχνίας αριθ. 1.258.317 (με συμπληρωματικό δίπλωμα ευρεσιτεχνίας αριθ. 1.551.426).

α) Επικαλούμενοι την προτεραιότητα της υποβολής αίτησης στις Ηνωμένες Πολιτείες, στις 27 Μαρτίου 1968, ο Hoyle Schweitzer και ο συνεφευρέτης James Drake κατέθεσαν, στις 21 Μαρτίου 1969, αίτηση για δίπλωμα ευρεσιτεχνίας για την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας. Η αρχική αίτηση για απονομή διπλώματος ευρεσιτεχνίας αναφερόταν σε «σκάφος που κινείται με τον άνεμο» (αίτηση της 21ης Μαρτίου 1969) ή «σανίδα» ιστιοπλοΐας με κατάρτι με ένα πανί» (τροποποιημένη αίτηση της 18ης Ιουλίου 1973). Η γερμανική υπηρεσία διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας (Patentamt) εξέφρασε επιφυλάξεις ως προς το περιεχόμενο των δηλώσεων της αίτησης, λόγω του ήδη γνωστού επιπέδου της τεχνικής και, με απόφαση της 21ης Αυγούστου 1983, άφησε να διαφανεί η προοπτική απονομής διπλώματος ευρεσιτεχνίας για το συνδυασμό σανίδας ιστιοπλοΐας με κατάρτι, που στρέφεται προς όλες τις κατευθύνσεις, και διχαλωτή ράντα ωοειδούς σχήματος. Η WSI υπέβαλε, στις 7 και 9 Ιανουαρίου 1974, τροποποιημένες δηλώσεις που αναφέρονταν πάλη σε «σανίδα ιστιοπλοΐας» και στις οποίες όριζε σαν αντικείμενο της εφεύρεσης την κατασκευή σανίδας ιστιοπλοΐας με τέτοιο τρόπο, ώστε να μην παρουσιάζει τα μειονεκτήματα που παρατηρούνται κατά τους ελιγμούς των ήδη γνωστών κατασκευαστών, που έχουν γίνει με βάση το σημερινό επίπεδο τεχνικής. Η υπηρεσία διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας δεν ενέκρινε όμως την αίτηση αυτή, αλλά πρότεινε, με ανακοίνωση της 26ης Ιανουαρίου 1974, κύρια αξίωση που αναφέρεται σε «RIG για σανίδα ιστιοπλοΐας». Τροποποιήθηκε λοιπόν και το περιεχόμενο της περιγραφής του διπλώματος ευρεσιτεχνίας, έτσι ώστε το αντικείμενο της εφεύρεσης να συνίσταται στο «να κατασκευάζεται το RIG για τη σανίδα ιστιοπλοΐας με τέτοιο τρόπο, ώστε να είναι δυνατόν κανείς να πλέει με τη σανίδα, όταν πνέει σχετικά δυνατός άνεμος, και να είναι συγχρόνως δυνατόν να αφαιρείται εύκολα το πανί ή το RIG για να αντέχει να πλέει σε δυνατά μπουρίνια, χωρίς η σανίδα να ανατρέπεται». Η λύση του προβλήματος χαρακτηρίζεται από το «ότι η βάση του καταρτιού στηρίζεται μέσω αρμού πάνω στη σανίδα και είναι δυνατόν να στρέφεται και να κινείται ελεύθερα προς όλες τις κατευθύνσεις· σαν ράντα για στήριγμα και κίνηση του πανιού ή του «RIG» χρησιμεύουν δύο κεκαμμένα και αντικρυστά ξύλα, στις άκρες των οποίων είναι στερεωμένο το πανί και μεταξύ των οποίων κινείται χαλαρά, το κάτω δε μέρος του πανιού κινείται διαγωνίως από τις άκρες προς τα κάτω, στο κατάρτι και τα δύο ξύλα στηρίζονται στο κατάρτι πάνω από το κάτω μέρος του πανιού».

Η WSI δήλωσε ότι συμφωνεί με την εν λόγω τροποποίηση της διατύπωσης και η σανίδα ταξινομήθηκε, στις 27 Ιουνίου 1974, στην κλάση B 634 (κίνηση και οδήγηση πλοίων), υπό κλάση 9/00 (στοιχεία κίνησης με πρόσκρουση ανέμου, σχετικές οδηγίες) των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας. Με απόφαση της 31ης Μαρτίου 1978, η γερμανική υπηρεσία διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας χορήγησε το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας με μορφή που δεν διέφερε ουσιαστικά από τη διατύπωση που είχε ταξινομηθεί. Σαν αντικείμενο της εφεύρεσης ορίζεται στο εξής «RIG» για σανίδα ιστιοπλοΐας ... διαμορφωμένο με τρόπο, ώστε να είναι δυνατόν ακόμη και κάτω από δυσμενείς συνθήκες πλεύσης, να λαμβάνει τις διάφορες θέσεις που απαιτούνται για τους ελιγμούς και να στρέφεται ιδιαίτερα εύκολα, χωρίς να αποχωρίζεται το κατάρτι από τη σανίδα ιστιοπλοΐας και τούτο παρά το γεγονός ότι η βάση του καταρτιού πρέπει να στρέφεται και να κινείται ελεύθερα προς όλες τις κατευθύνσεις.

Στην περιγραφή του διπλώματος ευρεσιτεχνίας αναφερόταν ότι η λύση αυτή επιτρέπει τη δυνατότητα καλύτερου χειρισμού του RIG που, αντίθετα με τους μέχρι τώρα γνωστούς ιστιοπλοϊκούς εξοπλισμούς, διευκολύνει την πλεύση κατ' ευθείαν στον άνεμο και σταθεροποιεί το σκάφος ακόμα και σε μεγάλα μπουρίνια ή σε κυματωγή στην ακτή.

Η Επιτροπή, κατά τη διάρκεια της εν λόγω διαδικασίας, έλαβε γνώση των εγγράφων της γερμανικής υπηρεσίας παραχωρήσεως διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας (Patentamt) σχετικά με την παραχώρηση αδειών.

Κατά της απόφασης αυτής υποβλήθηκαν πολλές ενστάσεις, με βάση το ήδη γνωστό επίπεδο της τεχνικής, για τις οποίες αποφάσισε το αρμόδιο ομοσπονδιακό δικαστήριο με απόφαση της 28ης Νοεμβρίου 1979. Στην απόφαση αυτή αποκρούονται οι ενστάσεις και η κύρια αξίωση για απονομή διπλώματος ευρεσιτεχνίας αντικαθίσταται, σύμφωνα με επικουρική αίτηση II του ίδιου καταθέτη στις 14 Νοεμ-

βρίου 1979, από την ακόλουθη διατύπωση: «RIG για σανίδα ιστιοπλοΐας με πανί που ανοίγεται και στηρίζεται μεταξύ καταρτιού και κεκαμμένης ράντας· το RIG, που στηρίζεται πάνω στη σανίδα μέσω αρμού και κινείται και στρέφεται ελεύθερα προς όλες τις κατευθύνσεις, κρατείται από τον ιστιοπλόο από τη ράντα και κινείται ανάλογα με την σανίδα και τον άνεμο· το πανί συνδέεται με την ράντα μόνο στις άκρες της, το κάτω μέρος του πανιού κινείται διαγωνίως από τις άκρες προς τα κάτω στο κατάρτι και η ράντα στηρίζεται στο κατάρτι πάνω από το κάτω μέρος του πανιού, και χαρακτηρίζεται από το ότι το πανί στηρίζεται στο κατάρτι με τη μπροστινή του πλευρά και σαν ράντα για στήριγμα και κίνηση του πανιού ή του RIG χρησιμεύει χωρισμένη στα δύο ράντα που αποτελείται από δύο αντικρυστά κεκαμμένα ξύλα, μεταξύ των οποίων κινείται χαλαρά το πανί». Το αρμόδιο δικαστήριο όρισε στην απόφασή του ότι ουσιώδες γνώρισμα της εφεύρεσης αποτελούν τα δύο αντικρυστά προς τα έξω κεκαμμένα ξύλα.

Το γερμανικό δίπλωμα ευρεσιτεχνίας υπήρξε αντικείμενο πολυάριθμων προσφυγών, λόγω προσβολής του ευρεσιτεχνιακού δικαιώματος, τι οποίες άσκησε η WSI εναντίον διαφόρων επιχειρήσεων.

Στην περίπτωση διαδικασίας κατά κατασκευαστή πανιών, που ήταν ιδιαίτερα κατάλληλα για χρήση στα RIG των Windsurfer, το Bundesgerichtshof, στην απόφαση του (αριθ. εγγρ. X ZR 70/80) της 10ης Δεκεμβρίου 1981 (1), όρισε σαν συνδυαζόμενα στοιχεία του καταρτιού που στρέφεται και κινείται ελεύθερα προς όλες τις κατευθύνσεις, το πανί και τα προς τα έξω κεκαμμένα ξύλα (= ράντα). Εξάλλου η WSI σε άλλη διαδικασία ενώπιον του τοπικού δικαστηρίου του Μονάχου επεδίωξε να απαγορεύσει σε εισαγωγέα σανίδων ιστιοπλοΐας τη διανομή σανίδων ιστιοπλοΐας στη Γερμανία, με την αιτιολογία ότι τούτο συνιστούσε έμμεση προσβολή του ευρεσιτεχνιακού δικαιώματος δεδομένου ότι η σανίδα ανήκει στο συνδυασμό που προστατεύεται με δίπλωμα ευρεσιτεχνίας. Επικαλούμενο την ανωτέρω απόφαση του Bundesgerichtshof, το Landgericht München με απόφαση, της 2ας Μαρτίου 1982, απέρριψε την εν λόγω αγωγή εκτιμώντας ότι το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας αφορούσε RIG για σανίδα ιστιοπλοΐας και σε καμία περίπτωση RIG με σανίδα ιστιοπλοΐας. Η έφεση που άσκησε η WSI κατά της απόφασης αυτής απορρίφθηκε με απόφαση του Oberlandgericht München, της 13ης Ιανουαρίου 1983 (Aktenzeichen 6 U 2244/82).

β) Στο Ηνωμένο Βασίλειο, η προστασία του διπλώματος ευρεσιτεχνίας για την WSI προκύπτει από δίπλωμα ευρεσιτεχνίας με τον αριθμό 1.258.317, που κατατέθηκε στις 28 Φεβρουαρίου 1969 με την προτεραιότητα για το Ηνωμένο Βασίλειο που ήδη αναφέρθηκε και δημοσιεύθηκε στις 30 Δεκεμβρίου 1971 — καθώς και συμπληρωματικό δίπλωμα ευρεσιτεχνίας με τον αριθμό 1.551.426 — που κατατέθηκε στις 8 Νοεμβρίου 1976 με προσθήκες του 1977 και δημοσιεύθηκε στις 30 Αυγούστου 1979.

Η αίτηση 1 του διπλώματος ευρεσιτεχνίας αριθ. 1.258.317 έχει ως εξής: «σκάφος που κινείται με τον άνεμο, το οποίο αποτελείται από σκελετό από μη στερεά τοποθετημένο κατάρτι που συνδέεται με τον σκελετό μέσω αρμού που επιτρέπει την κίνηση του καταρτιού προς όλες τις κατευθύνσεις, εφόσον δεν το κρατά σταθερά ο ιστιοπλόος, από πανί που στηρίζεται από τη μια άκρη στο κατάρτι και σε ζεύγος κεκαμμένων διχαλωτών ξύλων και του οποίου οι άκρες συνδέονται από τη μια πλευρά μεταξύ τους και στηρίζονται στο κατάρτι και οι άλλες άκρες της ράντας συνδέονται έτσι ώστε να υπάρχει συγχρόνως σύνδεση με το πανί ώστε το πανί να κρατιέται τεντωμένο ανάμεσα στη ράντα». Οι περαιτέρω αιτήσεις 2 έως 7 διευκρινίζουν μεμονωμένα στοιχεία της αίτησης 1, ιδιαίτερα το γεγονός ότι είναι δυνατό το σκάφος να είναι εξοπλισμένο με καρίνα.

Το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας αριθ. 1.551.426 επεκτείνει την αίτηση κυρίως σε σκάφη του τύπου που προαναφέρθηκε, στα οποία τα δύο ξύλα δεν είναι αντικρυστά κεκαμμένα αλλά — με κατάλληλη σύνδεση — σχηματίζουν ορθογώνιο τρίγωνο ή άλλα σχήματα. Διευκρινίσεις για το σκελετό δίδονται εφόσον προβλέπεται υποδοχή για κινητή καρίνα (αίτηση 16).

Σε αγωγή περί προσβολής, που άσκησε η WSI ενώπιον του High Court του Λονδίνου, απορρίφθηκαν από το δικαστήριο τα διπλώματα, ύστερα από αντιαγωγή εκ μέρους του εναγόμενου, λόγω μη ύπαρξης καινοτομίας και εφευρετικού έργου (Windsurfing International Inc. V Tabur Marine (Great Britain) LTD — Απόφαση της 7ης Απριλίου 1982 — Whitford J.). Κατά της απόφασης αυτής ασκήθηκε έφεση.

Εξαιτίας της αβεβαιότητας που παρουσιάζει η κατάσταση του βρετανικού διπλώματος ευρεσιτεχνίας, η Επιτροπή απέφυγε να αναμίξει στην εν λόγω διαδικασία τη βρετανική αγορά.

2. Περιεχόμενο των συμβάσεων

Οι συμφωνίες προέβλεπαν μέχρι τώρα — με συντακτικές αποκλίσεις κατά περίπτωση — τα εξής:

α) Σαν προϊόν για το οποία παραχωρείται η άδεια ορίζεται πλήρης σανίδα ιστιοπλοΐας, η οποία αποτελείται από το «RIG» και καθορισμένο τύπο σανίδας που κατασκευάζει ο δικαιούχος της άδειας. Τα χαρακτηριστικά της σανίδας αυτής καθορίζονται στο παράρτημα και αποτελούν συστατικό μέρος της συμφωνίας. Αναφερόμενη στο ανωτέρω καθοριζόμενο πλήρες προϊόν, η WSI παραχωρούσε στον εκά-

(1) Δημοσιεύθηκε στο «Gewerblicher Rechtsschutz und Urheberrecht», 1982, σ. 165.

στοτε δικαιούχο άδειας το γερμανικό δίπλωμα ευρεσιτεχνίας μη αποκλειστική άδεια για κατασκευή, χρήση και διανομή. Η άδεια για το βρετανικό δίπλωμα ευρεσιτεχνίας περιορίζεται στο δικαίωμα διανομής.

Η συμφωνία με τη Shark, η οποία δεν καλύπτει ρητά το βρετανικό δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, δεν περιείχε ακριβή καθορισμό ορισμένου τύπου σανίδας με την ανωτέρω έννοια και ανέφερε σαν αντικείμενο της παραχώρησης άδειας μόνο το «Rig» για σανίδα ιστιοπλοΐας. Εντούτοις, δεν επιτρέπεται στη Shark να κατασκευάζει, να προσφέρει και να διανέμει «Rig», παρά μόνο σε συνδυασμό με σανίδες ιστιοπλοΐας που αποτελούνται από πολλά τμήματα.

Επίσης καθορίζεται στις συμφωνίες ότι για κάθε μετατροπή της σανίδας που ορίζεται σαν συστατικό τμήμα του προϊόντος για το οποίο έχει παραχωρηθεί η άδεια ή για τον εξοπλισμό, εκ μέρους του δικαιούχου αδείας, άλλων τύπων σανίδων με το ευρεσιτεχνιακά προστατευόμενο «Rig» απαιτείται η έγκριση της WSI. Η WSI δήλωσε ότι δεν θα αρνηθεί να δώσει την έγκρισή της για «ανάρμοστους» λόγους, με την προϋπόθεση ότι οι προβλεπόμενες μετατροπές του προϊόντος για το οποίο παραχωρείται η άδεια δεν επηρεάζουν την ποιότητά του. Μία επιπλέον προϋπόθεση είναι ότι, με τη νέα σανίδα δεν επηρεάζονται τα δικαιώματα της Ten Cate (όπως προβλέπει η συμφωνία με την Akutec), ή τα δικαιώματα άλλων δικαιούχων αδείας (όπως προβλέπει η συμφωνία με τη SAN, Klepper και Marker). Στην Ostermann είχε γενικά απαγορευθεί να κατασκευάζει σανίδες από πολυαιθυλένιο.

β) Όπως και στη συμφωνία με τη Shark, οι συμφωνίες με τη SAN, την Klepper και τη Marker προβλέπουν ρητά ότι ο δικαιούχος άδειας επιτρέπεται να παράγει προϊόντα, που καλύπτονται από δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, ή τμήματα τους, που προορίζονται μόνο για χρήση στο προστατευόμενο με άδεια πλήρες προϊόν που καθορίζεται με σύμβαση, και είναι δυνατόν να προσφέρει αυτά μόνο σε συνδυασμό με αυτό.

γ) Σαν *δικαίωμα άδειας* συμφωνήθηκε καθορισμένο ποσοστό της καθαρής τιμής πώλησης του προϊόντος της άδειας που καθορίζεται με σύμβαση δηλαδή της *πλήρους* σανίδας ιστιοπλοΐας. Σε μερικές περιπτώσεις (Akutec, SAN και Klepper) οφείλεται επιπλέον δικαίωμα άδειας του ίδιου ύψους υπολογιζόμενο επί των καθαρών εισπράξεων από την εκμίσθωση σανίδων ιστιοπλοΐας.

δ) Σχετικά με τα εδαφικά όρια της ισχύος της άδειαξ, οι συμφωνίες περιέχουν διαφορετικές ρυθμίσεις.

Η συμφωνία με την Ostermann προβλέπει δικαίωμα κατασκευής και διανομής σε όλη της Ευρώπη· το δικαίωμα κατασκευής της Shark περιορίζεται στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας.

Η άδεια της Akutec σχετικά με την κατασκευή περιορίζεται ρητά στον τόπο όπου βρίσκονται οι εγκαταστάσεις του δικαιούχου άδειας τη στιγμή της σύναψης της σύμβασης. Το ίδιο ισχύει — βάσει των τροποποιητικών συμβάσεων του Δεκεμβρίου του 1980 — για τις συμφωνίες με την SAN και την Klepper και την Marker. Σε περίπτωση μεταβολής του τόπου παραγωγής η WSI έχει δικαίωμα να καταγγείλει τη συμφωνία.

Οι συμφωνίες με τη SAN, την Klepper και την Marker προβλέπουν αρχικά δικαίωμα κατασκευής για όλη την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας και επιτρέπουν συγχρόνως στους εν λόγω δικαιούχος άδειας να κατασκευάζουν μεμονωμένα τμήματα του προϊόντος έξω από την περιοχή που ισχύει η άδεια, εφόσον επαναφέρονται και συναρμολογούνται σε πλήρεις σανίδες ιστιοπλοΐας στην περιοχή που ίσχυε η άδεια. Αντίθετα η άμεση διανομή έξω από την περιοχή της άδειας μεμονωμένων τμημάτων, που έχουν κατασκευασθεί έξω από την περιοχή, καθώς και η μεταφορά του τόπου παραγωγής έξω από την περιοχή της άδειας αποτελεί λόγο για άμεση καταγγελία της συμφωνίας.

ε) Οι δικαιούχοι άδειας υποχρεούνται να αναγράφουν στη *σανίδα* των προσφερόμενων σανίδων ιστιοπλοΐας ένδειξη που αναφέρει ότι το προϊόν έχει λάβει άδεια από την WSI ή τον Hoyle Schweitzer (οι συμφωνίες με την Ostermann και τη Shark προέβλεπαν αρχικά ένδειξη που αναφέρει ότι η σανίδα έχει λάβει άδεια από την Ten Cate).

στ) Οι δικαιούχοι άδειας υποχρεούνται να μη χρησιμοποιούν το λεκτικό σήμα «Windsurfer» και «Windsurfing» και το εικαστικό σήμα «Logo» — που χρησιμοποιούσε προηγουμένως στην Ευρώπη η Ten Cate — και συγχρόνως να αναγνωρίζουν αυτά σαν ισχύονται σήματα.

ζ) Οι συμβάσεις με την Ostermann και τη Shark περιέχουν την υποχρέωση για τους δικαιούχους άδειας να μην προσβάλουν τα δικαιώματα εμπορικής και βιομηχανικής ιδιοκτησίας που προστατεύονται με άδεια.

Από το τέλος του 1981 — αρχές του 1982, η WSI έχει συνάψει με τους προαναφερόμενους δικαιούχους άδειας νέες συμφωνίες, στις οποίες αίρονται ή τροποποιούνται πολλές από τις ανωτέρω υποχρεώσεις. Οι νέες αυτές συμφωνίες δεν αποτελούν αντικείμενο της απόφασης αυτής, με την επιφύλαξη μεταγενέστερης εξέτασής τους δυνάμει των άρθρων 85 και 86 της συνθήκης ΕΟΚ.

3. Οι συμφωνίες στην πράξη

Από τα στοιχεία που βρίσκονται στη διάθεση της Επιτροπής, ύστερα από τις διενεργηθείσες έρευνες, προκύπτουν επιπλέον τα ακόλουθα περιστατικά:

α) Βασικά κριτήρια για την χορήγηση αδειών και την έγκριση νέων τύπων σανίδων των δικαιούχων αποτε-

λεί για την WSI, το γεγονός ότι οι διάφοροι τύποι σανίδων πρέπει να παρουσιάζουν μεταξύ τους αρκετές «διαφορές». Έτσι στην ανταλλαγή επιστολών με την Επιτροπή, αναφέρεται μόνιμα ότι η WSI «χορηγεί άδειες που αναφέρονται μόνο σε προϊόντα και όχι σε επιχειρήσεις». Με τον όρο «προϊόντα» νοούνται οι σανίδες. Επιπλέον, η WSI παροτρύνει τους δικαιούχους άδειας, πριν δώσει η ίδια την οριστική έγκριση, να παρουσιάζουν τα νέα τους μοντέλα σε άλλους δικαιούχους άδειας ζητώντας τη γνώμη τους — χωρίς τούτο να σημαίνει βέβαια ότι η WSI αναγνωρίζει σε αυτούς τυπικό δικαίωμα έγκρισης. Έτσι, απορρίφθηκαν στην πράξη ορισμένοι τύποι σανίδων επειδή, κατά την άποψη της WSI, ήταν περισσότερο απ' ό,τι πρέπει όμοιοι με ήδη υπάρχουσες σανίδες άλλων δικαιούχων άδειας. Αντίθετα, οι απαιτήσεις ποιότητας ή ασφάλειας δεν έπαιξαν κανένα ρόλο για την έγκρισή τους. Άλλωστε, ως προς το θέμα αυτό, η WSI δεν ασκεί κανενός είδους έλεγχο στην τρέχουσα παραγωγή των δικαιούχων άδειας.

β) Εκτός από τις πολυάριθμες αγωγές για προσβολή του διπλώματος ευρεσιτεχνίας, που ήγειρε η WSI όπως ήδη αναφέρθηκε, η WSI ανέθεσε στο γερμανό δικηγόρο της να στείλει προειδοποιητικές επιστολές σε γερμανούς κατασκευαστές και εμπόρους, με τις οποίες απειλεί να εγείρει κατ' αυτών αγωγή περί προσβολής του ευρεσιτεχνιακού δικαιώματος σε περίπτωση που διανέμουν σανίδες χωρίς άδεια ή προμηθεύουν χωριστά Rigs. Εξάλλου, η WSI απηύθηνε επανειλημμένα στους δικαιούχους άδειας εγκυκλίους στις οποίες αναφέρει τον κίνδυνο διείσδυσης στην αγορά μη δικαιούχων άδειας, σε περίπτωση που αυτοί προμηθεύονται Rigs. Μερικοί δικαιούχοι άδειας συμφώνησαν ρητά με τα ανωτέρω. Τον Οκτώβριο του 1981, η WSI δήλωσε σε πολλούς δικαιούχους άδειας και, μεταξύ άλλων, στην Akutec ότι ήταν διατεθειμένη να καταγγείλει τη σύμβαση παραχώρησης άδειας σε περίπτωση που προσφέρουν χωριστά Rigs, εκτός εάν αυτά απαιτούνται ως ανταλλακτικά.

Ανεξάρτητοι κατασκευαστές ή εισαγωγείς σανίδων, οι οποίοι ζήτησαν πληροφορίες σε μεμονωμένους δικαιούχους άδειας σχετικά με την προμήθεια μόνο σε Rigs, έλαβαν στη συνέχεια αρνητική απάντηση από τους περισσότερους δικαιούχους άδειας. Όσοι από τους δικαιούχους άδειας αιτιολόγησαν την άρνησή τους, επικαλέστηκαν εν μέρει τη διάρθρωση του εμπορεύματός τους που δεν περιείχε μεμονωμένα Rigs, εν μέρει τις ίδιες αυτών ανάγκες, που εξαντλούν τη συνολική δυναμικότητα παραγωγής, και ενμέρει την υπάρχουσα ευρεσιτεχνιακή κατάσταση, που συνεπάγεται τον κίνδυνο παραβίασης του ευρεσιτεχνιακού δικαιώματος. Οι δικαιούχοι άδειας συγκεντρώθηκαν, παρακινούμενοι από τη WSI, στις 9 Οκτωβρίου 1980 στο Μόναχο και συμφώνησαν να παρουσιάζουν στις διαφημίσεις και εκθέσεις μόνον πλήρεις σανίδες ιστιοπλοΐας.

V. ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΠΩΛΗΣΕΩΝ ΕΚ ΜΕΡΟΥΣ ΟΡΙΣΜΕΝΩΝ ΓΕΡΜΑΝΩΝ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ ΑΔΕΙΑΣ ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΩΝ ΕΙΣΑΓΩΓΕΩΝ ΤΟΥΣ ΣΕ ΔΙΑΦΟΡΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ

1. Διανομή των προϊόντων της Ostermann («Windglider»)

Η Επιτροπή, στα πλαίσια της διαδικασίας αυτής, ερεύνησε την πώληση των προϊόντων αυτών στις Κάτω Χώρες, στο Βέλγιο και στη Γερμανία.

α) *Διανομή εκτός Γερμανίας*

αα) Στις Κάτω Χώρες, αποκλειστικός εισαγωγέας για την Ostermann είναι η επιχείρηση Thijs, Middelburg. Η ύπαρξη σχετικής γραπτής συμφωνίας δεν είναι δυνατό να εξακριβωθεί. Ωστόσο, η Επιτροπή έχει στην κατοχή της σχέδιο της Thijs που αφορά σύμβαση εισαγωγής για το 1980, με το οποίο η Thijs υποχρεούται «να πωλεί τα προϊόντα που προμηθεύεται από την Windglider, μόνο μετά από έγκριση της Ostermann. Η Thijs υποχρεούται να συνάπτει με τους πελάτες της μόνον συμβάσεις που δεν επιτρέπουν την άμεση ή έμμεση πώληση σανίδων στο εξωτερικό».

Ο όρος τουλάχιστον αυτός εφαρμόστηκε από τα συμβαλλόμενα μέρη. Έτσι, η Thijs αρνήθηκε να εφοδιάσει Ολλανδό λιανοπωλητή ο οποίος, για να εκπληρώσει μεγαλύτερη παραγγελία από τη Γερμανία, είχε απευθυνθεί στην Thijs. Από διάφορες ανταλλαγές τέλεξ μεταξύ της Ostermann και της Thijs προκύπτει ότι και σε άλλες περιπτώσεις η Ostermann μαζί με την Thijs, είχε επιδιώξει να εξασφαλίσει να παραμείνουν στις Κάτω Χώρες σανίδες ιστιοπλοΐας που είχαν παραδοθεί στη χώρα αυτή και, σε περιπτώσεις παραδόσεων εκτός των Κάτω Χωρών, είχε απευθύνει προειδοποιήσεις προς τους εμπόρους που τις είχαν πραγματοποιήσει. Ο έλεγχος στηριζόταν ενμέρει στο «σύστημα δελτίων σανίδων» που είχε καθιερωθεί το 1981. Σύμφωνα με τις οδηγίες της Ostermann «προς όλους τους γενικούς αντιπροσώπους», αντίγραφο του δελτίου ελέγχου πρέπει να παραμένει στην Ostermann· ένα φύλλο να κρατείται από τον εισαγωγέα και ένα φύλλο με το όνομα και τη διεύθυνση του τελικού καταναλωτή πρέπει να κρατείται από τον λιανοπωλητή. Ανάλογες οδηγίες έπρεπε να διαβιβάσει η Thijs, στους ολλανδούς λιανοπωλητές.

ββ) Στο Βέλγιο, η Ostermann είχε παραχωρήσει προσφορικά στην επιχείρηση d'Ieteren, Braine-le-Chateau, δικαίωμα αποκλειστικής εμπορίας. Και στην περίπτωση αυτή, μεταξύ των μερών υπήρξε ομοφωνία, ως προς το ότι οι παραδόσεις έξω από το συμφωνηθέν έδαφος είναι ανεπίτρεπτες. Τούτο προκύπτει, μεταξύ άλλων, από την ανακοίνωση της 9ης Απριλίου 1981 της d'Ieteren προς την Ostermann όπου αναφέρει ότι η d'Ieteren και η Thijs εξασφαλί-

ζουν αμοιβαία, στην εκάστοτε περιοχή που έχει συμφωνηθεί στη σύμβαση, την επιβολή απαγόρευσης στις εξαγωγές ακόμα και σε επίπεδο λιανικής πώλησης.

β) *Εσωτερικές πωλήσεις*

Στη Γερμανία, η Ostermann διανέμει άμεσα τα προϊόντα της σε λιανοπωλητές που ονομάζονται «ειδικευμένοι πωλητές», χωρίς όμως να διευκρινίζεται ο χαρακτηρισμός αυτών των «ειδικευμένων πωλητών». Με τους πωλητές η Ostermann είχε συνάψει συμβάσεις σύμπραξης μέχρι το 1982, με τις οποίες ο ειδικευμένος πωλητής υποχρεούται να πωλεί τα προϊόντα της σύμβασης μόνο στους τελικούς καταναλωτές. Προμήθεια σε μεταπωλητές του εσωτερικού ή του εξωτερικού — ακόμα κι αν είναι «συνεργάτες» της Ostermann — απαγορεύεται.

2. Διανομή των προϊόντων της Akutec («Hifly»)

Η Επιτροπή εξέτασε, για τους σκοπούς της παρούσας διαδικασίας, τις πωλήσεις των προϊόντων αυτών στις Κάτω Χώρες, στο Βέλγιο, στην Ιταλία και στη Γερμανία.

α) *Διανομή εκτός Γερμανίας*

Η Acutec όρισε αποκλειστικούς εισαγωγείς (που καλούνται «αντιπρόσωποι») για τις Κάτω Χώρες (την Horwa, BV, Osterhout και από το 1981 την επιχείρηση Taselaar BV, Zweijndrecht), για το Βέλγιο (την Ertisport NV, Destelbergen), και για την Ιταλία (την Rafly, Spinea/Venezia).

Σύμβαση-τύπος που συνάφθηκε με τις επιχειρήσεις αυτές περιέχει ρήτρα με την οποία απαγορεύεται επί ποινή στους «αντιπροσώπους» να προβαίνουν σε επανεισαγωγές στη χώρα του κατασκευαστή ή σε πωλήσεις έξω από την περιοχή που συμφωνείται στη σύμβαση.

β) *Εσωτερικές πωλήσεις*

Η διανομή των προϊόντων της Akutec στη Γερμανία γίνεται μέσω δικτύου ανεξαρτήτων «αποθηκών αποθεμάτων». Οι εν λόγω αποθήκες παραδίδουν τα προϊόντα μόνο στους εμπόρους που απαριθμούνται «στον κατάλογο πελατών» που έχει καταρτιστεί σε συνεργασία με την Akutec. Μέχρι το 1982, οι έμποροι που επιθυμούσαν να γίνουν δεκτοί στον κατάλογο ήταν υποχρεωμένοι να μην προμηθεύουν περαιτέρω σε άλλους μεταπωλητές τα προϊόντα που προμηθεύονται από την Akutec για παρόμοια περαιτέρω προμήθεια. Έτσι ο έμπορος παρελάμβανε «εμπορικό διαβατήριο» που του έδιδε το δικαίωμα να παραλαμβάνει τα προϊόντα από κάθε αποθήκη της Akutec. Εξάλλου, από το 1980, η Akutec εισήγαγε σύστημα ελέγχου με αρίθμηση, σκοπός του οποίου, σύμφωνα με εγκύκλιο που απέστειλε η Akutec, ήταν να αποκλείονται και να διώκονται οι επανεισαγωγές και οι οριζόντιες προμήθειες.

3. Διανομή των προϊόντων της Klepper

Η Klepper διανέμει σανίδες ιστιοπλοΐας εκτός Γερμανίας, μέσω αποκλειστικών εισαγωγέων, με βάση συμβάσεις οι οποίες, μέχρι το 1982, περιείχαν πρόσθετο σύμφωνο που απαγόρευε στους εισαγωγείς να προβαίνουν σε εξαγωγές και ανέφερε ότι: «για την επανεισαγωγή στη Γερμανία και την εισαγωγή σε άλλες χώρες εκτός .... (περιοχή της σύμβασης) απαιτείται ρητή έγκρισή μας».

Παρόμοιες συμφωνίες υπήρχαν μέχρι το 1982 με τις επιχειρήσεις Telstar in Harderwijk/Κάτω Χώρες και Citabel Sports στο Λουξεμβούργο. Επίσης παρόμοιες συμφωνίες υπήρχαν από το 1979 μέχρι το 1981 με τις επιχειρήσεις Intersurf in Sterzing / Ιταλία και Media Loisirs Strasburg / Γαλλία.

4. Διανομή των προϊόντων Shark («Systemboard»)

Μεταξύ της Shark και της ολλανδικής επιχείρησης εισαγωγών Renka Sport BV, Almelo, υπήρχε από τον Ιανουάριο του 1978 μέχρι το Δεκέμβριο του 1980, συμφωνία διανομής στην οποία αναφέρεται ότι η Renka υποχρεούται να μην προσφέρει ούτε να προμηθεύει εκτός Ολλανδίας προϊόντα της Shark. Εξαιρέσεις επιτρέπονται μετά από προηγούμενη έγκριση εκ μέρους της Shark.

5. Διανομή των προϊόντων της Ten-Cate μέσω της WSC («Windsurfer»)

Η WSC έχει οργανώσει τη διανομή στη Γερμανία βάσει των λεγομένων «συμβάσεων σύμπραξης» με λιανοπωλητές. Στόχος των εν λόγω συμβάσεων ήταν μέχρι τώρα, σύμφωνα με την παράγραφο 1 κάθε σύμβασης, η εγγύηση «τακτικού συστήματος διανομής». Σύμφωνα με την παράγραφο 3, ο έμπορος υποχρεούται «να μην παραδίδει σε καμιά περίπτωση τα προϊόντα που προμηθεύεται από την WSC σε μεταπωλητές, αλλά μόνο σε τελικούς καταναλωτές».

Όλοι οι προαναφερόμενοι περιορισμοί διανομής — εφόσον ίσχυαν ακόμα — έπαψαν να εφαρμόζονται από τους συμμετέχοντες κατά τη διάρκεια των ερευνών της Επιτροπής.

Β. ΝΟΜΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ

Ι. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 85 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 1 ΤΗΣ ΣΥΝΘΗΚΗΣ ΕΟΚ

Σύμφωνα με το άρθρο 85 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΟΚ, είναι ασυμβίβαστες με την Κοινή Αγορά και απαγορεύονται όλες οι συμφωνίες μεταξύ επιχειρήσεων, όλες οι αποφάσεις ενώσεων επιχειρήσεων και κάθε εναρμονισμένη πρακτική που είναι δυνατόν να επηρεάζουν το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών και που έχουν ως

αντικείμενο ή ως αποτέλεσμα την παρεμπόδιση, τον περιορισμό ή τη νόθευση του ανταγωνισμού μέσα στην Κοινή Αγορά.

Όλα τα συμβαλλόμενα μέρη αποτελούν επιχειρήσεις κατά την έννοια της διάταξης αυτής.

1. **Οι συμφωνίες μεταξύ της WSI και των γερμανών δικαιούχων άδειας**

α) Ο περιορισμός του δικαιώματος χρήσης των ευρεσιτεχνιακών δικαιωμάτων των δικαιούχων άδειας σε καθορισμένους τύπους σανίδων που ορίζονται συμβατικά, επάνω στις οποίες πρέπει να συναρμολογηθούν τα προστατευμένα με δίπλωμα ευρεσιτεχνίας Rigs, καθώς και η υποχρέωση των δικαιούχων άδειας να υποβάλουν για προηγούμενη έγκριση στον αρχικό δικαιούχο άδειας τους νέους τύπους σανίδων για τους οποίους χρησιμοποιούν τα Rigs πριν απο τη διάθεση τους στο εμπόριο, συνιστούν περιορισμό της ελευθερίας άσκησης επιχειρηματικής δραστηριότητας εκ μέρους του δικαιούχου άδειας, τον οποίο απαγορεύει το άρθρο 85 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΟΚ.

αα) Με την απλή αναφορά στην έκταση της ευρεσιτεχνίας προστασίας οι εν λόγω περιορισμοί δεν δικαιολογούνται σε καμία περίπτωση — ακόμα και αν η ευρεσιτεχνιακή προστασία περιλαμβάνει στη Γερμανία και τη σανίδα.

ββ) Επειδή πρόκειται για περιορισμούς χρήσης μέσα σε ένα και το αυτό τεχνικό πεδίο εφαρμογής, δηλαδή κατά την κατασκευή σανίδων, όσον αφορά την ποιότητα και την ασφάλειά τους, δεν προκύπτει, ως προς τα εν προκειμένω εξεταζόμενα πραγματικά περιστατικά, από το ειδικό αντικείμενο των ευρεσιτεχνιακών δικαιωμάτων που έχουν λάβει άδεια και, επομένως, ο περιορισμός που επιβάλλεται στους δικαιούχους άδειας δεν εκφεύγει από το πεδίο εφαρμογής του άρθρου 85 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΟΚ. Παρόμοια αρμοδιότητα αναγνωρίζεται, ενδεχομένως, στα πλαίσια του ειδικού αντικειμένου του δικαιώματος ευρεσιτεχνίας, μόνον αν οι απαιτήσεις ποιότητας και ασφάλειας του αρχικού δικαιούχου περιορίζονται σε προϊόν που, στην πραγματικότητα, προστατεύεται ευρεσιτεχνιακά ή σε ανάλογα προστατευόμενο τμήμα του, και εφόσον οι απαιτήσεις αυτές εξασφαλίζουν την υλοποίηση των τεχνικών γνώσεων που αναφέρονται στο δίπλωμα ευρεσιτεχνίας που χρησιμοποιούνται από τον δικαιούχο άδειας και στηρίζονται, εκ των προτέρων, σε αντικειμενικά κριτήρια που επιδέχονται εξέταση.

Εν προκειμένω, δεν χρειάζεται να υπεισέλθει κανείς στην πραγματική έκταση της προστασίας που παρέχει το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, και ιδίως το γερμανικό δίπλωμα αριθ. 19 14 602.4.-22 δεδομένου ότι, σε κάθε περίπτωση, η επιφύλαξη έγκρισης που περιέχουν οι συμβάσεις παραχώρησης άδειας, ως προς τις τυχόν απαιτήσεις ποιότητας και ασφάλειας, είναι τόσο αόριστα διατυπωμένη, ώστε δεν πληροί τα προαναφερόμενα κριτήρια αλλά, αντίθετα, εξαρτά την πολιτική για την παρουσίαση μοντέλων των δικαιούχων άδειας από την αυθαίρετη διάθεση του εκχωρητή της άδειας. Η WSI υπέβαλε, βέβαια, κατά τη διεξαγωγή της παρούσας διαδικασίας από την Επιτροπή, κατάλογο από ορισμένα τεχνικά κριτήρια ο οποίος, σύμφωνα με τις δηλώσεις της WSI, είχε χρησιμοποιηθεί κατά τον έλεγχο των σανίδων. Ανεξάρτητα από το ζήτημα κατά πόσον ο κατάλογος αυτός ανταποκρίνεται στις ανωτέρω αρχές, πρέπει να σημειωθεί ότι δεν είχε συμπεριληφθεί στις εξεταζόμενες συμφωνίες και, επομένως, δεν δέσμευε τα συμβαλλόμενα μέρη. Εξάλλου, δικαιούχος άδειας ήταν θεωρητικά δυνατόν να προσβάλει, ενώπιον του δικαστηρίου ως «ανάρμοστη», την άρνηση έγκρισης εκ μέρους της WSI. Στην πράξη, τούτο δεν ήταν δυνατόν να συμβεί, χωρίς να επιβαρύνονται οι σχέσεις αυτής με τους εκχωρητές της άδειας. Επιπλέον, παρόμοιο διάβημα θα επιβράδυνε αισθητά τη θέση στην αγορά νέων μοντέλων από τους δικαιούχους άδειας και θα περιόριζε την επιχειρηματική τους ελευθερία.

Στο μέτρο που η WSI αναφέρεται —ανεξάρτητα από την έκταση της ευρεσιτεχνιακής προστασίας— στην ανάγκη για επιτήρηση της ποιότητας και της ασφάλειας του προϊόντος της ευθύνης παραγωγού, στην οποία ισχυρίζεται ότι υπόκειται ως αρχική εκχωρήτρια άδειας στις ΗΠΑ, το γεγονός αυτό δεν έχει σημασία για τα εξεταζόμενα πραγματικά περιστατικά, δεδομένου ότι υφίσταται διαφορετικό νομικό καθεστώς στα Κράτη μέλη. Εξάλλου, πρέπει να αναφερθεί ότι η WSI δεν πραγματοποίησε συνεχή έλεγχο της παραγωγής των δικαιούχων άδειας.

γγ) Εάν, επομένως, η επιφύλαξη έγκρισης που προβάλει η WSI, όσον αφορά τις απαιτήσεις ποιότητας και ασφάλειας, δεν εκφεύγει του πεδίου εφαρμογής του άρθρου 85 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΟΚ επειδή είναι ασαφής, τούτο ισχύει κατά μείζονα λόγο για το δικαίωμα που προβάλλει στα ίδια πλαίσια η WSI για προηγούμενο έλεγχο των νέων μοντέλων, ο οποίος θα ήταν δυνατόν να εμποδίζει την πιστή απομίμηση σανίδων που έχουν διατεθεί ήδη στην αγορά.

Η προστασία κατά πιστής απομίμησης δεν ανήκει στο ειδικό αντικείμενο οποιουδήποτε δικαιώματος βιομηχανικής ιδιοκτησίας, αλλά αποτελεί δυνατότητα άμυνας που αναπτύχθηκε σε πολυάριθμα κράτη από τα δικαστήρια κατά της παράνομης απομίμησης προϊόντων από ανταγωνιστές. Ακόμα και όταν ξεκινά κανείς από την υπόθεση ότι το άρθρο 85 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΟΚ αποβλέπει στην προστασία των θεμιτών μορφών ανταγωνισμού, δεν πρέπει να παραγνωρίζεται ότι ο καθορισμός των ορίων

της πιστής απομίμησης σε συγκεκριμένες περιπτώσεις είναι δύσκολος και υπόκειται στη διακριτική ευχέρεια εκτίμησης του εκάστοτε εκδικάζοντος δικαστηρίου. Στην περίπτωση που η επιχείρηση, που παραχωρεί την άδεια, ορίζει, με ανάλογη συμβατική ρήτρα, τον εαυτό της σαν μοναδικό διαιτητή στη θέση του δικαστηρίου για κάθε διαφορά που ενδέχεται να προκύψει, υπάρχει ο κίνδυνος να χρησιμοποιεί τη διακριτική ευχέρεια μονομερώς προς όφελός της και να περιορίζει τους δικαιούχους άδειας στην ανταγωνιστική δραστηριότητά τους, σε βαθμό που υπερβαίνει αυτή καθ' αὐτή την έννοια του αθέμιτου ανταγωνισμού.

Ιδιαίτερα επιχείρηση που παραχωρεί άδεια έχει τη δυνατότητα να μειώνει τον ανταγωνισμό του δικαιούχου άδειας απέναντί της, καθώς και τον ανταγωνισμό των δικαιούχων άδειας μεταξύ τους περιορίζοντας σε συγκεκριμένο πλαίσιο τους δικαιούχους άδειας μέσω «επιλεκτικής» έγκρισης των προϊόντων. Το ότι η εν λόγω δυνατότητα χρησιμοποιήθηκε στη συγκεκριμένη περίπτωση, συνειδητά, από τη WSI με την συναίνεση των δικαιούχων άδειας, αναφαίνεται ιδιαίτερα από το περιεχόμενο των διαφόρων επαφών που πραγματοποιήθηκαν μεταξύ της WSI και μεμονωμένων δικαιούχων άδειας με την ευκαιρία έγκρισης νέων τύπων σανίδων (βλέπε ανωτέρω A.IV.3)· κατά τις επαφές αυτές δεν έγινε λόγος για απαιτήσεις ασφάλειας ή ποιότητας, αλλά συζητήθηκαν διεξοδικά τα πιθανά ανταγωνιστικά μειονεκτήματα για τους συμμετέχοντες, τα οποία προκύπτουν από την έγκριση νέων σανίδων.

Ο αναφερόμενος περιορισμός των δικαιούχων άδειας δεν εκφεύγει λοιπόν, κάτω από οποιαδήποτε νομική άποψη, από το πεδίο εφαρμογής του άρθρου 85 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΟΚ.

β) Η υποχρέωση των δικαιούχων άδειας να προσφέρουν Rigs — που υπόκεινται στο γερμανικό δίπλωμα ευρεσιτεχνίας αρθ. 19 14 062.-22 αποκλειστικά και μόνο σε συνδυασμό με τύπους σανίδων που εγκρίνονται από την επιχείρηση, που παραχωρεί την άδεια, σαν πλήρεις σανίδες ιστιοπλοΐας — και να μην προμηθεύουν μεμονωμένα Rigs σε τρίτους, με εξαίρεση τις προμήθειες ανταλλακτικών, αποτελεί επίσης απαγορευμένο περιορισμό του ανταγωνισμού, σύμφωνα με το άρθρο 85 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΟΚ. Περιορίζει την ελευθερία των δικαιούχων άδειας όταν αποφασίζουν να εισέλθουν στην αγορά σαν κατασκευαστές και διανομείς μόνον σανίδων ιστιοπλοΐας δικής τους παραγωγής ή να προμηθεύουν Rigs και σε τρίτους. Με αυτό τον τρόπο, εμποδίζονται συγχρόνως άλλοι κατασκευαστές και διανομείς σανίδων ιστιοπλοΐας να προσφέρουν με επιτυχία στους δικαιούχους άδειας τέτοιες σανίδες ή να συμπληρώνουν τη δική τους προσφορά με Rigs των δικαιούχων άδειας.

αα) Μολονότι η υποχρέωση αυτή περιέχεται ρητά μόνο στις συμβάσεις της Shark, SAN, Klepper και Marker, εντούτοις προκύπτει έμμεσα από άλλες συμφωνίες, σύμφωνα με τις οποίες το δικαίωμα διανομής παραχωρείται στον δικαιούχο άδειας μόνο για το εκάστοτε προϊόν άδειας, το οποίο καθορίζεται από την επιχείρηση που παραχωρεί την άδεια σύμφωνα με τον τύπο σανίδας που έχει εγκρίνει σαν πλήρη σανίδα ιστιοπλοΐας.

Όταν η WSI αμφισβητεί την εν λόγω ερμηνεία των συμφωνιών, στηρίζεται σε μεμονωμένα τμήματα της σύμβασης, χωρίς να λαμβάνει υπόψη τη συνάφεια του κειμένου των συμφωνιών. Η συμπεριφορά της WSI και των αντιπροσώπων της δείχνει, επιπλέον, καθαρά ότι η ίδια αντιλήφθηκε τις συμφωνίες κατά την ανωτέρω έννοια και κατέστησε σαφή την αντίληψη αυτή και στους δικαιούχους άδειας. Έτσι, ασκήθηκε επανειλημμένα πίεση στους δικαιούχους άδειας — και μάλιστα σε εκείνους, όπως η Akutec, των οποίων οι συμβάσεις δεν περιείχαν ρητά την προαναφερόμενη απαγόρευση — για να μην προμηθεύουν χωριστά Rigs, με εξαίρεση τις προμήθειες ανταλλακτικών (βλέπε ανωτέρω A. IV.3).

Οι δικαιούχοι άδειας δεν πραγματοποίησαν λοιπόν χωριστές προμήθειες από Rigs παρά τις σχετικές κρούσεις που δέχτηκαν από τρίτους. Η WSI πιστεύει ότι είναι σε θέση να εξηγήσει το γεγονός αυτό με το επιχείρημα ότι πρόκειται για αυτόνομες αποφάσεις κάθε μεμονωμένου δικαιούχου άδειας, που προκύπτουν από τα δικά του συμφέροντα στα πλαίσια της δυναμικότητάς του να κατασκευάζει Rigs μόνο για σανίδες της δικής του παραγωγής, με σκοπό να πωλεί αυτές ο ίδιος σαν πλήρεις σανίδες ιστιοπλοΐας. Στο σημείο αυτό επισημαίνεται ότι, λόγω της ύπαρξης και μόνο ρητών ή τουλάχιστον έμμεσων συμβατικών υποχρεώσεων εκ μέρους των δικαιούχων άδειας, δεν είναι δυνατό να πρόκειται για αυτόνομες αποφάσεις τους. Επιπλέον, οι εν λόγω αποφάσεις επηρεάζονται από τις πολυάριθμες «προειδοποιήσεις» προς όλους τους δικαιούχους άδειας, στις οποίες διαφαίνεται η δυνατότητα βραχυπρόθεσμης καταγγελίας της σύμβασης παραχώρησης άδειας. Όσον αφορά, εξάλλου, τα ίδια οικονομικά συμφέροντα των δικαιούχων άδειας, ανατρέπεται το ανωτέρω επιχείρημα της WSI από το γεγονός ότι η παραγωγή Rigs αφενός και σανίδων αφετέρου δεν παρουσιάζουν καμιά συνάφεια από τεχνική άποψη και, επιπλέον πολλοί δικαιούχοι άδειας δεν κατασκευάζουν μόνοι τους τα Rigs, αλλά προμηθεύονται αυτά από διάφορους ειδικευμένους προμηθευτές. Σύμφωνα με αυτά, η χωριστή προμήθεια Rigs ενδέχεται να είναι οικονομικά ιδιαίτερα ενιδαφέρουσα, ώστε η παρεμπόδισή της να αποτελεί αισθητό περιορισμό του ανταγωνισμού.

ββ) Ο περιορισμός αυτός δεν καλύπτεται, ούτε από το ειδικό αντικείμενο του γερμανικού διπλώμα-

τος ευρεσιτεχνίας, και εμπίπτει επομένως στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 85 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΟΚ, δεδομένου ότι η ευρεσιτεχνιακή προστασία καλύπτει στη Γερμανία μόνο το Rig.

Το εν λόγω δίπλωμα ευρεσιτεχνίας αποτελεί ευρεσιτεχνιακό δίπλωμα συνδυασμού. Για να καλύπτεται λοιπόν η σανίδα από την προστασία του διπλώματος ευρεσιτεχνίας πρέπει να αποτελεί τμήμα του προστατευόμενου συνδυασμού. Τα στοιχεία του συνδυασμού που αναφέρονται στο αίτημα απονομής του διπλώματος — το αίτημα αποτελεί τη βάση για τον καθορισμό της έκτασης της προστασίας (βλέπε άρθρο 84 της ευρωπαϊκής συμφωνίας περί διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας) — αφορούν μόνο στοιχεία Rig τα οποία, με την ιδιαίτερη διαμόρφωση και τη συνδυασμένη επενέργειά τους, οδηγούν σε καθορισμένο αποτέλεσμα, που αποτελεί καινοτομία Η αναφορά στην αίτηση διπλώματος ευρεσιτεχνίας της σανίδας ιστιοπλοΐας χρησιμεύει μόνο για την περιγραφή της γενικής πραγματικής — τεχνικής συνάφειας μέσα στην οποία παράγεται το αποτέλεσμα αυτό.

Τίποτα διαφορετικό δεν προκύπτει επίσης από την εξέταση της περιγραφής του διπλώματος ευρεσιτεχνίας των αντίστοιχων γραφικών απεικονίσεων. Τμήματα συνδυασμού, με τα οποία δεν έχει άμεση σχέση η ιδέα της εφεύρεσης, δεν ανήκουν στον προστατευόμενο συνδυασμό, ακόμα και όταν προβλέπονται ή είναι απόλυτα απαραίτητα για τη χρήση του. Το αντικείμενο που αναφέρεται στην περιγραφή του διπλώματος ευρεσιτεχνίας και η προτεινόμενη λύση (βλέπε ανωτέρω A.IV.1) αφορούν όμως, απλώς και μόνο, νέο σύστημα ιστιοπλοΐας για πλέουσες σανίδες. Η εφεύρεση που προστατεύεται από το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας περιορίζεται σε αυτά. Τούτο προκύπτει, τέλος, και από το επίπεδο της τεχνικής που αναφέρεται στην περιγραφή, σύμφωνα με την οποία ήταν ήδη μεταξύ άλλων γνωστά, από προηγούμενη χορήγηση διπλώματος ευρεσιτεχνίας, ορισμένα όργανα χειροκίνητης ιστιοπλοΐας για χρήση σε σανίδες κυματοδρομίας. Θέμα ευρεσιτεχνιακής προστασίας τίθεται μόνον για μία ιδέα που υπερβαίνει το γνωστό επίπεδο της τεχνικής. Ακόμα κι αν επεκτείνεται η ευρεσιτεχνιακή προστασία πέρα από τους ισχύοντες ερμηνευτικούς κανόνες της παραγράφου 14 του γερμανικού νόμου περί διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας (βλέπε άρθρο 69 της Ευρωπαϊκής συμφωνίας περί διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας) σε στοιχεία στα οποία υλοποιείται η ιδέα του ευρεσιτεχνιακού διπλώματος, κατά την έννοια της μέχρι τώρα νομολογίας των γερμανικών δικαστηρίων, το συμπέρασμα που προκύπτει δεν διαφέρει δεδομένου ότι η ιδέα της εφεύρεσης περιορίζεται μόνο στο νέο σύστημα ιστιοπλοΐας, στο οποίο δεν ανήκει αυτή καθαυτή η σανίδα.

Η ερμηνεία αυτή επιβεβαιώνεται και από την πορεία της διαδικασίας για την απονομή του διπλώματος ευρεσιτεχνίας από την γερμανική υπηρεσία διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας. Ο περιορισμός, από την εν λόγω υπηρεσία του αιτήματος του διπλώματος στο Rig, απεικονίζεται στην τροποποίηση της αίτησης, που είχε αρχικά υποβληθεί για Rig για σανίδα ιστιοπλοΐας, και στη νέα διατύπωση του σκοπού της προστατευόμενης εφεύρεσης και της λύσης που αυτή δίδει, τα οποία περιέχονται στην περιγραφή του διπλώματος. Τούτο διευκρινίσθηκε από την γερμανική υπηρεσία διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας στους καταθέτες διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας. Η ερμηνεία αυτή επιβεβαιώνεται περαιτέρω από τις αποφάσεις γερμανικών δικαστηρίων επί του θέματος και ιδιαίτερα από την απόφαση του Bundesgerichtshof της 10ης Δεκεμβρίου 1981, όπου η σανίδα δεν αναφέρεται σαν στοιχείο του προστατευόμενου συνδυασμού. Λόγω της σαφήνειας των γεγονότων, δεν ενδείκνυται να αναμένεται η οριστική έκβαση της διαδικασίας λόγω προσβολής προστατευομένου ευρεσιτεχνιακού δικαιώματος που κινήθηκε από την WSI κατά εισαγωγέα σανίδων και την οποία η WSI χαρακτηρίζει σαν «δίκη πρότυπο» (βλέπε ανωτέρω A.IV.3.b), ανεξάρτητα από το ότι και «ευνοϊκή» ακόμη για την WSI απόφαση δεν θα ήταν δυνατόν να καθορίζει την έκταση του διπλώματος με ισχύ έναντι τρίτων. Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω είναι δυνατόν να παραμείνει ανοικτό το θέμα, κατά πόσο αποκλείεται η εφαρμογή του άρθρου 85 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΟΚ, σε περίπτωση που το γερμανικό δίπλωμα ευρεσιτεχνίας καλύπτει πράγματι τις σανίδες.

γγ) Τέλος, η υποχρέωση που επιβάλλεται στους δικαιούχους άδειας να πωλούν Rigs μόνο μαζί με καθορισμένους τύπους σανίδων, δεν είναι δυνατόν να απορρέει από το ειδικό αντικείμενο του δικαιώματος ευρεσιτεχνίας ούτε και ως «έμμεση προσβολή του ευρεσιτεχνιακού δικαιώματος».

Εδώ πρόκειται για δικαίωμα του κατόχου διπλώματος ευρεσιτεχνίας να απαγορεύει σε τρίτους να προσφέρουν ή να προμηθεύουν σε πρόσωπα άλλα, από εκείνα που έχουν νόμιμο δικαίωμα εκμετάλλευσης της προστατευομένης εφεύρεσης, μέσα για τη χρησιμοποίηση της εφεύρεσης που αφορούν ουσιώδες στοιχείο αυτής, όταν ο τρίτος γνωρίζει ή είναι φανερό από τα πράγματα ότι τα μέσα αυτά είναι κατάλληλα και προορίζονται για τη χρησιμοποίηση της εφεύρεσης (βλέπε άρθρο 10 παράγραφος 1 του γερμανικού νόμου περί διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και την δημοσίευση της 16ης Δεκεμβρίου 1980, BGBl., 1981, τμήμα I, σελίδα 1).

Στην περίπτωση που, σύμφωνα με το περιεχόμενο και την έκταση της αίτησης για την απονομή διπλώματος ευρεσιτεχνίας στη Γερμανία, αμφισβητείται κατά πόσο οι σανίδες αποτελούν «μέσα», κατά την έννοια της εν λόγω διάταξης, δεν προκύπτει κανένα δικαίωμα απαγόρευσης

έναντι των δικαιούχων άδειας νο μην εισάγουν στην αγορά το αντικείμενο που προστατεύεται από το δικαίωμα ευρεσιτεχνίας, παρά μόνο σε συνδυασμό με τέτοια «μέσα» δεδομένου ότι οι δικαιούχοι άδειας είναι, γενικά, «τα πρόσωπα που έχουν νόμιμο δικαίωμα εκμετάλλευσης της προστατευόμενης εφεύρεσης», κατά την έννοια της εν λόγω διάταξης. Για τους ίδιους λόγους, παρόμοιο δικαίωμα απαγόρευσης δεν είναι δυνατόν να ισχύει ούτε έναντι των κατασκευαστών σανίδων για σανίδες ιστιοπλοΐας που δεν έχουν λάβει άδεια, τουλάχιστον εφόσον αυτοί περιορίζονται μόνο στην κατασκευή παρόμοιων σανίδων και προσφέρουν αυτές μόνο στους δικαιούχους άδειας για να συνδεθούν με τα προστατευμένα Rigs ή προμηθεύονται από αυτούς Rigs με σκοπό τη σύνδεσή τους με τις σανίδες που παράγουν οι ίδιοι.

γ) Ο περιορισμός αυτός του ανταγωνισμού συνεχίζεται κατά τον τρόπο υπολογισμού των δικαιωμάτων άδειας, που καθορίζονται στις συμφωνίες, βάσει της καθαράς τιμής πώλησης των πλήρων σανίδων ιστιοπλοΐας που προσφέρουν εκάστοτε οι δικαιούχοι άδειας. Και αυτή η υποχρέωση εμπίπτει, εφόσον αφορά τις σανίδες ιστιοπλοΐας που καλύπτονται από το γερμανικό δίπλωμα ευρεσιτεχνίας αριθ. 19 14 602.4.-22, στο άρθρο 85 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΟΚ.

Εάν ο υπολογισμός των δικαιωμάτων άδειας δεν συνδέεται, στην περίπτωση που γίνεται με βάση τις μεμονωμένες πωλήσεις, αποκλειστικά με τα προϊόντα που έχουν κατασκευαστεί σύμφωνα με την εφεύρεση που έχει λάβει άδεια, υπάρχει κίνδυνος τα προϊόντα του δικαιούχου άδειας σε σύγκριση με τα προϊόντα των ανταγωνιστών να επιβαρύνονται με έξοδα τα οποία δεν είναι δυνατόν να καλύπτονται με το πλεονέκτημα της χρήσης του διπλώματος ευρεσιτεχνίας. Όπως ήδη αναφέρθηκε, το γερμανικό δίπλωμα ευρεσιτεχνίας δεν καλύπτει τη σανίδα.

Βέβαια, σε πολλές περιπτώσεις ενδέχεται, για πρακτικούς λόγους, να είναι απαραίτητο να μη λαμβάνεται σαν βάση για τον υπολογισμό των δικαιωμάτων άδειας το μεμονωμένο αντικείμενο που εμπίπτει στον προστατευμένο δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, αλλά προϊόν που βρίσκεται σε περισσότερο προχωρημένο στάδιο της διαδικασίας κατασκευής κατά το οποίο ενσωματώνεται το αντικείμενο που προστατεύεται με δίπλωμα και σε συνδυασμό με αυτό προσφέρεται στην αγορά.

Τούτο οφείλεται, μεταξύ άλλων, στο γεγονός ότι ο αριθμός των κατασκευασμένων ή καταναλωθέντων μονάδων ή η αξία τους είναι δύσκολο να καθορίζεται χωριστά στο πλαίσιο σύνθετης διαδικασίας παραγωγής, ή στο ότι δεν υπάρχει ζήτηση για το μεμονωμένο αντικείμενο που προστατεύεται με δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, την οποία ο δικαιούχος άδειας θα εμποδιζόταν να ικανοποιήσει κάνοντας χρήση παρόμοιας μεθόδου υπολογισμού. Κάτω από αυτές τις περιστάσεις ο τρόπος αυτός υπολογισμού είναι, ενδεχομένως, ουδέτερος από ανταγωνιστική άποψη· αντίθετα ο ίδιος αυτός τρόπος υπολογισμού δεν είναι πάντα επιτρεπτός επειδή, όπως ισχυρίζεται σχετικά η WSI, συνηθίζεται στις συναλλαγές.

Εντούτοις, στην προκειμένη περίπτωση δεν υπήρχαν συνθήκες όμοιες με αυτές που αναφέρονται ανωτέρω. Η παραγωγή των Rigs και των μεμονωμένων τμημάτων τους αφενός και των σανίδων αφετέρου δεν παρουσιάζουν καμία τεχνική συνάφεια. Οι δικαιούχοι άδειας τις προμηθεύονται σε μεγάλη έκταση από διάφορους προμηθευτές που χρεώνουν χωριστά. Μολονότι μόνο με τη σύνδεση σανίδας και Rig προκύπτει τελικό προϊόν έτοιμο για κατανάλωση, είναι τόσο εύκολο για τον καθένα να κατασκευάζει τη σύνδεση αυτή ώστε να υπάρχει μεγάλη ζήτηση για κάθε τμήμα είτε από κατασκευαστές άλλων τύπων σανίδων, είτε από χονδρεμπόρους ή λιανοπωλητές ή τελικούς καταναλωτές.

Λόγω της αυξανόμενης εξάπλωσης του αθλήματος, πρέπει να αναμένεται και αύξηση της ζήτησης, δεδομένου ότι όλο και περισσότεροι έμπειροι αθλητές αποκτούν διαφορετικές σανίδες που τις χρησιμοποιούν ποικιλότροπα οι οποίες, ωστόσο, είναι δυνατόν να πλέουν με το ίδιο Rig.

Ενώ λοιπόν δεν φαίνεται να υπάρχουν αντικειμενικοί τεχνικοί λόγοι γι' αυτό τον τρόπο υπολογισμού των δικαιωμάτων άδειας, με τον τρόπο που αναφέρθηκε, προκύπτει ότι η WSI απαιτούσε δικαιώματα άδειας για καθένα από τα βασικά εξαρτήματα μιας σανίδας ιστιοπλοΐας, δηλαδή τη σανίδα και το Rig που προμήθευε δικαιούχος άδειας. Τούτο σήμαινε ότι οι δικαιούχοι άδειας, ακόμα και στην περίπτωση που επιθυμούσαν να προμηθεύουν μόνο σανίδες — οι οποίες καλύπτονται από το γερμανικό δίπλωμα ευρεσιτεχνίας — έπρεπε να πληρώνουν γι' αυτό δικαιώματα άδειας.

Επιπλέον, σε περίπτωση ξεχωριστής προμήθειας ενός από τα βασικά εξαρτήματα, δηλαδή σανίδας ή Rig, τα δικαιώματα έπρεπε να υπολογίζονται με βάση την — πλασματική — αξία πλήρους σανίδας ιστιοπλοΐας στην περίπτωση ιδίως, πώλησης μεμονωμένων Rigs, τούτο συνιστά σημαντική αύξηση του κόστους λόγω των δικαιωμάτων που υπολογίζονται με τον τρόπο αυτό, αν ληφθεί υπόψη ότι ένα Rig έχει χαμηλότερη τιμή σε σχέση με μια σανίδα. Βέβαια, ενδέχεται να προκύψει επιβάρυνση του κόστους στο ίδιο ή σε παρόμοιο επίπεδο και στην περίπτωση που η WSI κατορθώνει να επιβάλει υψηλότερο ανάλογα ποσοστό δικαιωμάτων άδειας, το οποίο βασίζεται στην τιμή πώλησης ενός μόνο Rig. Εντούτοις, εφόσον τη βάση για τον υπολογισμό των δικαιωμάτων άδειας αποτελεί αποκλειστικά η πλήρης σανίδα ιστιοπλοΐας, συνιστάται στους δικαιούχους άδειας να κατανέμουν κατά τον υπολογισμό τους το κόστος των δικαιωμάτων αυτών μεταξύ σανίδας και Rig.

Έτσι, η πώληση μεμονωμένων Rig δεν παρουσιάζει οικονομικό ενδιαφέρον, επειδή οι εισπράξεις από παρόμοια πώληση έπρεπε να καλύψουν δικαιώματα που υπολογίζονται με βάση την τιμή πώλησης πολύ περισσότερον ακριβού. Επιπλέον, υπήρχε και η πρακτική δυσκολία για τους δικαιούχους να καθορίζουν ποιο από τα διαφορετικά μοντέλα της παραγωγής τους έπρεπε να αποτελεί τη βάση για πλασματικό υπολογισμό, σύμφωνα με την αξία πλήρους σανίδας ιστιοπλοΐας. Υπό τους όρους αυτούς, η εν λόγω μέθοδος υπολογισμού των δικαιωμάτων υπήρχε το ενδεχόμενο να εμποδίζει τους δικαιούχους να πωλούν μεμονωμένα Rigs, και τούτο ανεξάρτητα από τη ρητή απαγόρευση που απέβλεπε στον ίδιο

σκοπό. Κατά συνέπεια, αφενός εμποδίζονται άλλοι κατασκευαστές σανίδων να συμπληρώνουν τα προϊόντα τους με τα Rigs που καλύπτονται από το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας και, αφετέρου, οι δικαιούχοι καλούνται να προμηθεύουν στους αγοραστές τις σανίδες και τα Rigs μόνο σε συνδυασμό, μολονότι υπάρχει ζήτηση για καθένα από τα δύο εξαρτήματα ξεχωριστά.

δ) Στο άρθρο 85 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΟΚ εμπίπτει επίσης και ο περιορισμός (με εξαίρεση της επιχειρήσεις Ostermann και Shark) της άδειας κατασκευής για το γερμανικό δίπλωμα ευρεσιτεχνίας αριθ. 19 14 602.4-22, σε ορισμένη εγκατάσταση παραγωγής στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, σε συνδυασμό με το δικαίωμα άμεσης καταγγελίας της σύμβασης εκ μέρους της WSI σε περίπτωση που ο δικαιούχος άδειας αλλάζει τόπο κατασκευής.

Λόγω της μόνιμα επαπειλουμένης δυνατότητας καταγγελίας της σύμβασης, κάθε δικαιούχος υποχρεούται στην πράξη να αποφεύγει την κατασκευή σανίδων ή Rigs έξω από τον καθορισμένο τόπο κατασκευής. Έτσι, παραιτείται από τη δυνατότητα που υπάρχει για κάθε τρίτο να αναλαμβάνει την κατασκευή σανίδων ιστιοπλοΐας σε περιοχές της Κοινής Αγοράς στις οποίες η WSI δεν απολαύει ευρεσιτεχνιακής προστασίας και να τις διαθέτει εκεί, χωρίς να επιβαρύνεται με τις δαπάνες των δικαιωμάτων άδειας για την εκμετάλλευση της ευρεσιτεχνίας. Ο στόχος αυτός και το ανάλογο αποτέλεσμα προκύπτουν ρητά από τις συμβάσεις μεταξύ της WSI και της SAN, της Klepper καθώς και της Marker, σύμφωνα με την ισχύουσα μέχρι το τέλος του 1980 διατύπωση. Το γεγονός ότι η διατύπωση αυτή αντικαταστάθηκε μεταγενέστερα από ασαφέστερη διατύπωση, που είχε ήδη χρησιμοποιηθεί στις άλλες συμφωνίες άδειας, δεν σημαίνει ότι δεν υφίστατο ή ότι δεν υφίσταται πλέον ανάλογος περιορισμός στην πράξη. Εξακολουθεί να ισχύει η προϋπόθεση ότι κάθε μεταβολή του τόπου παραγωγής από τους δικαιούχους άδειας ενδέχεται να συνεπάγεται την καταγγελία εκ μέρους της WSI, ανεξάρτητα του κατά πόσο η παραγωγή μεταφέρεται συνολικά ή εν μέρει σε περιοχή που δεν καλύπτεται από δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, όπως ισχυριζόταν η WSI κατά τη διάρκεια της διαδικασίας.

Με τον τρόπο αυτό, η WSI αποκτά δικαιώματα άδειας για όλες τις πωλήσεις σανίδων ιστιοπλοΐας από δικαιούχος άδειας στο σύνολο της Κοινής Αγοράς, εφόσον παράγονται σε περιοχή που δεν καλύπτεται από την άδεια. Είναι αλήθεια ότι η παραγωγή προϊόντων που προστατεύονται με ευρεσιτεχνιακό δίπλωμα ανήκει στην αποκλειστική αρμοδιότητα του κατόχου του διπλώματος, έτσι ώστε η υποχρέωση των δικαιούχουν άδειας, να πληρώνουν δικαιώματα για την παραγωγή μέσα στην περιοχή της ισχύος διπλώματος ευρεσιτεχνίας, να καλύπτεται από το ειδικό αντικείμενό του. Εντούτοις, δεν ανήκει στο ειδικό αντικείμενο του δικαιώματος ευρεσιτεχνίας η διατύπωση εκ μέρους του κατόχου του διπλώματος των όρων της άδειας, έτσι ώστε να καθίσταται, στην πράξη τουλάχιστον, αδύνατον για τον δικαιούχο της άδειας να κατασκευάζει το προϊόν, χωρίς να καταβάλλει δικαιώματα άδειας σε περιοχές που δεν καλύπτονται από το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας και να εξασφαλίζεται έτσι έμμεσα «αμοιβή για τον εφευρέτη» και εκεί ακόμη όπου δεν απολαύει ευρεσιτεχνικής προστασίας.

Ως εκ τούτου, ο εν λόγω περιορισμός δεν περιλαμβάνεται ούτε και στην ανακοίνωση της Επιτροπής, σχετικά με συμφωνίες για παραχωρήσεις άδειας της 24ης Δεκεμβρίου 1962 (ΕΕ αριθ. 139 της 24. 12. 1962, σ. 2922/62), όπου η Επιτροπή είχε δηλώσει ότι, βάσει των περιστατικών που γνώριζε τότε, η απαγόρευση του άρθρου 85 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΟΚ δεν εφαρμόζεται, μεταξύ άλλων, ως προς τον εδαφικό περιορισμό του δικαιούχου άδειας, που περιορίζει την άδεια σε καθορισμένη επιχείρηση (βλέπε ανωτέρω σημείο 4 β)). Σε κάθε περίπτωση, η εν λόγω δήλωση ισχύει μόνο για περιοχές στις οποίες υφίσταται πραγματικά προστασία του ευρεσιτεχνικού δικαιώματος. Για τους σκοπούς της παρούσας διαδικασίας αφήνεται κατά μέρος το ερώτημα κατά πόσο εμπίπτει στο άρθρο 85 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΟΚ η απαγόρευση για τους δικαιούχους άδειας, που περιέχεται στην εν λόγω διάταξη της συμφωνίας να μεταφέρουν τον τόπο παραγωγής τους μέσα στην περιοχή που καλύπτεται από το δίπλωμα, αντίθετα με την προαναφερόμενη ανακοίνωση [1].

ε) Η υποχρέωση των δικαιούχων άδειας να αναγράφουν στις σανίδες που κατασκευάζονται και διανέμονται στη Γερμανία την ένδειξη «με άδεια του Hoyle Schweitzer» η με «άδεια της WSI» αποτελεί παράβαση του άρθρου 85 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΟΚ. Και τούτο διότι η ένδειξη αυτή δίνει την εντύπωση ότι κάθε σανίδα του δικαιούχου άδειας κατασκευάζεται βάσει συγκεκριμένου δικαιώματος βιομηχανικής ιδιοκτησίας ή, τουλάχιστον, σύμφωνα με ορισμένο τεχνικό Know-How της επιχείρησης που παραχωρεί την άδεια. Στην πραγματικότητα όμως συμβαίνει το αντίθετο. Οι δικαιούχοι άδειας περιορίζονται έτσι να παρουσιάζονται τεχνικά ανεξάρτητοι, τουλάχιστον όσον αφορά τη σανίδα, και να σταθεροποιούν την φήμη της επιχείρησής τους μέσω του τύπου σανίδας που οι ίδιοι κατασκευάζουν.

στ) Επίσης συμβατική διάταξη για την αναγνώριση εκ μέρους των γερμανών δικαιούχων άδειας, του σήματος «Windsurfer» και του εικαστικού σήματος «Logo», που χρησιμοποιεί η Ten Cate στην Ευρώπη για τις σανίδες ιστιοπλοΐας που κατασκευάζει, σαν έγκυρων σημάτων, συνιστά παράβαση κατά του άρθρου 85 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΟΚ.

---

[1] Βλέπε 4η Έκθεση επί της πολιτικής ανταγωνισμού (1974), σημεία 22 επ. και 5η Έκθεση επί της πολιτικής ανταγωνισμού (1975), σημείο 11, όπου η Επιτροπή, επειδή ολοκληρώθηκε κατά βάση η εγκαθίδρυση της εσωτερικής αγοράς, έχει ήδη απομακρυνθεί από την άποψη ότι εδαφικοί περιορισμοί, που περιέχονται σε συμβάσεις, παραχώρησης αδείας εκμετάλλευσης δεν εμπίπτουν καταρχήν στην εφαρμογή του άρθρου 85 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΟΚ.
Βλέπε επίσης ΕΕ αριθ. C 58 της 3. 3. 1979 σ. 11, όπου η Επιτροπή δηλώνει την πρόθεσή της να ανακαλέσει την ανακοίνωση αυτή.

Στη συγκεκριμένη περίπτωση, η WSI και η Ten Cate παραδέχθηκαν οι ίδιες ότι αμφισβητείται έντονα κατά πόσο και τα δύο σήματα έχουν αρκετή διακριτική ισχύ, και ειδικότερα, κατά πόσο οι εκφράσεις «Windsurfer» και «Windsurfing» έχουν καταλήξει στην καθομιλουμένη να αποτελούν όρο που καθορίζουν το εν λόγω άθλημα και τον εξοπλισμό του. Εντούτοις, τέτοια περιστατικά αντιτίθενται στην καταχώρηση ή τη διατήρηση αυτών των ενδείξεων ως εγκύρων σημάτων, σύμφωνα με το δίκαιο όλων των Κρατών μελών [1].

Παραιτούμενοι, όπως προβλέπεται στη σύμβαση παραίτηση από τη δυνατότητα να προβάλουν τα εν λόγω περιστατικά, οι δικαιούχοι άδειας παραιτούνται από τη δυνατότητα να χρησιμοποιούν ονόματα και σύμβολα τα οποία, γενικά και χωρίς αναφορά σε ορισμένη επιχείρηση, υποδηλώνουν με απτό τρόπο για το ευρύ κοινό ένα συγκεκριμένο άθλημα. Η δυνατότητα αυτή αποτελεί, ενδεχομένως, σημαντικό στοιχείο στην ανταγωνιστική συμπεριφορά των δικαιούχων άδειας, ιδίως όσον αφορά τη διαφήμιση. Αντίστροφα, η WSI ήταν δυνατόν να επιτύχει παράνομο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα, αν κατόρθωνε να μονοπωλεί παρόμοια ονόματα και σύμβολα για τη δική της επιχείρηση. Επιπλέον, συνέτρεχε και η υποχρέωση των δικαιούχων να μην προσβάλουν το σήμα. Δεν αποσαφηνίζεται για τη διαδικασία αυτή, κατά πόσο παρόμοια ρήτρα μη προσβολής σήματος εμπίπτει στο άρθρο 85 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΟΚ, όταν περιέχεται σε σύμβαση για την παραχώρηση άδειας στο εν λόγω σήμα, επειδή στην προκειμένη περίπτωση για τα σχετικά σήματα δεν έχει παραχωρηθεί άδεια. Σε κάθε περίπτωση, η σύναψη σύμβασης παραχώρησης άδειας για εκμετάλλευση διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας δεν πρέπει να χρησιμοποιείται έτσι, ώστε να παρακινείται ο δικαιούχος άδειας να αναγνωρίζει την ισχύ σημάτων του αρχικού δικαιούχου άδειας ή τρίτου και να αφαιρεί από αυτόν τη δυνατότητα να διευκρινίζει το ερώτημα αν η χρήση των εν λόγω σημάτων είναι ελεύθερη για όλους τους ανταγωνιστές.

ζ) Η υποχρέωση, που έχει επιβληθεί στην Ostermann και την Shark να μη προσβάλλουν το προστατευόμενο δίπλωμα ευρεσιτεχνίας για το οποίο έχει εκχωρηθεί η άδεια, συνιστά επίσης παράβαση του άρθρου 85 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΟΚ. Παρόμοια ρήτρα μη προσβολής αφαιρεί, εν προκειμένω, από τους εν λόγω δικαιούχους άδειας τη δυνατότητα που υπάρχει για κάθε τρίτο — να παραμερίζουν ένα, ενοψει και της οικονομικής σημασίας των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, σημαντικό εμπόδιο στην οικονομική τους δραστηριότητα — ασκώντας αγωγή ακυρότητας. Παρόμοιος περιορισμός έχει σημασία, ακόμα και στην περίπτωση που δίπλωμα ευρεσιτεχνίας απονέμεται από τις αρμόδιες αρχές, μόνο μετά από έρευνα της εφεύρεσης ως προς τον νεωτερισμό που εισάγει και την εφευρετική εργασία που εκτελεί, επειδή τέτοιου είδους έρευνα δεν σημαίνει ότι, όσον αφορά την ικανότητα απόκτησης διπλώματος ευρεσιτεχνίας για εφεύρεση, είναι δυνατόν να θεωρούνται περιττές οι αντιρρήσεις εκ μέρους των επιχειρήσεων που έχουν συμφέρον για την απονομή του διπλώματος ευρεσιτεχνίας, καθώς και οι σχετικές αγωγές ακυρότητας εκ μέρους των επιχειρήσεων αυτών.

Ακόμα και αν ένας δικαιούχος άδειας, μετά τις πληροφορίες που έλαβε από την επιχείρηση που παραχωρεί την άδεια, περιέρχεται σε θέση που του επιτρέπει να προσβάλει το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, το κοινό συμφέρον για την ύπαρξη ελεύθερου κατά βάση ανταγωνισμού και, συνεπώς, για την άρση της μονοπωλιακής θέσης, που πιθανώς άδικα έχει αναγνωριστεί στον εκχωρητή της άδειας, υπερισχύει στις ιδιαίτερες σχέσεις που υφίστανται μεταξύ των μερών της σύμβασης παραχώρησης αδείας για την εκμετάλλευση δικαιώματος.

η) Οι προαναφερόμενες ρήτρες είναι δυνατό, μεμονωμένα ή και στο σύνολό τους, να βλάψουν το εμπόριο μεταξύ των Κρατών μελών. Οι περιορισμοί που περιγράφονται στα σημεία Β.Ι.1 α) έως γ) είχαν σαν αποτέλεσμα να καταστεί, ουσιαστικά τουλάχιστον, ιδιαίτερα δυσχερές το εμπόριο σανίδων και «Rigs» μεταξύ Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας και άλλων Κρατών μελών. Ο περιορισμός ως προς την παραχώρηση της άδειας σε καθορισμένους τύπους σανίδων περιορίζει την ενδεχόμενη ζήτηση εκ μέρους των δικαιούχων άδειας σε σανίδες άλλων κατασκευαστών από άλλα Κράτη μέλη. Οι κατασκευαστές αυτοί λόγω της απαγόρευσης χωριστής προμήθειας σε Rig, που διασφαλίζεται και ενισχύεται με τον τρόπο υπολογισμού των δικαιωμάτων άδειας, δεν ήταν δυνατόν να εξοπλίζουν τις σανίδες τους έτσι, ώστε να έχουν πλήρεις σανίδες ιστιοπλοΐας, με αποτέλεσμα να δυσχεραίνονται οι πωλήσεις τους στην Ομοσπονδιακή Γερμανία. Το ίδιο ίσχυε και για τους εισαγωγείς σανίδων από άλλα Κράτη μέλη. Ο καθορισμός του τόπου παραγωγής (βλέπε ανωτέρω Β.Ι.1.δ)) ανάγκαζε τους ενδιαφερόμενους δικαιούχους άδειας να προμηθεύουν τις αγορές άλλων Κρατών μελών μόνο από την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, ενώ θα ήταν δυνατόν να εφοδιάζουν τις εν λόγω αγορές από άλλες εγκαταστάσεις, όπου σε κάθε περίπτωση, η παραγωγή δεν επιβαρύνεται με δικαιώματα άδειας. Η υποχρέωση να τίθεται ένδειξη της άδειας πάνω στη σανίδα (βλέπε ανωτέρω Β.Ι.1.ε)) και η υποχρέωση να αναγνωρίζονται τα σήματα της επιχείρησης που παραχωρεί την άδεια (βλέπε ανωτέρω Β.Ι.1.στ)) εμπόδιζε την ανάπτυξη των εμπορικών δραστηριοτήτων των δικαιούχων άδειας σε όλη την Κοινότητα. Η ρήτρα μη προσβολής που έχει επιβληθεί στην Ostermann και την Shark (βλέπε ανωτέρω Β.Ι.1.ζ)) ενισχύει το δικαίωμα εκμετάλλευσης του διπλώματος της επιχείρησης που παραχωρεί την άδεια όχι μόνον έναντι των ενδιαφερομένων δικαιούχων αδείας, αλλά και έναντι όλων των ανταγωνιστών στην Κοινότητα.

Λόγω της σημαντικής θέσης που κατέχουν οι δικαιούχοι άδειας, καθώς και η Ten Cate (WSC), στην γερμανική αγορά και εξαιτίας της εξαιρετικής οικονομικής σημασίας που ενέχει το εν λόγω δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, οι επιδράσεις αυτές στο εμπόριο έγιναν επίσης αισθητές.

---

[1] Βλέπε επίσης το άρθρο 2 παράγραφος 1 και το άρθρο 14 παράγραφος 2 της πρότασης για την πρώτη οδηγία του Συμβουλίου περί εναρμονίσεως του δικαίου σημάτων των Κρατών μελών, ΕΕ αριθ. C 351 της 31. 12. 1980, σ. 1. επ., καθώς και το άρθρο 6 παράγραφος 1 της πρότασης κανονισμού (ΕΟΚ) του Συμβουλίου για τα κοινοτικά σήματα, ΕΕ αριθ. C 351 της 31. 12. 1980, σ. 5. επ.

2. **Περιορισμοί του ανταγωνισμού κατά τη διανομή**

α) Οι συμφωνίες αποκλειστικής διανομής, ιδιαίτερα όταν συνάπτονται μεταξύ επιχειρήσεων από διάφορα Κράτη μέλη, είναι δυνατόν να εμπίπτουν στο άρθρο 85 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΟΚ, επειδή προβλέπουν υποχρέωση των προμηθευτών να προμηθεύουν μόνον τον αποκλειστικό εισαγωγέα με τα προϊόντα της σύμβασης σε ορισμένη περιοχή και επειδή εδαφικοί περιορισμοί επιβάλλονται τις περισσότερες φορές στον αποκλειστικό εισαγωγέα, σχετικά με την πώληση των προϊόντων της σύμβασης. Οι συμφωνίες αποκλειστικής διανομής, που έχουν συναφθεί μεταξύ διαφόρων συμμετεχόντων, δεν αποτελούν όμως αντικείμενο της διαδικασίας, στο μέτρο που καλύπτονται από τις εξαιρέσεις του άρθρου 1 παράγραφοι 1 και 2 του κανονισμού αριθ. 67/67/ΕΟΚ της Επιτροπής [1].

αα) Οι ακόλουθες συμφωνίες περιείχαν, εντούτοις, απαγόρευση για τον αποκλειστικό εισαγωγέα όχι μόνο να ασκεί ενεργό πολιτική πωλήσεων έξω από την περιοχή ισχύος της σύμβασής του (βλέπε άρθρο 2 παράγραφος 1 σημείο β) του κανονισμού αριθ. 67/67/ΕΟΚ),αλλά και να αναλαμβάνει οποιαδήποτε άλλη προμήθεια:

(1) οι συμφωνίες μεταξύ της Akutec αφενός, και των επιχειρήσεων Horwa (μέχρι το 1981) και στη συνέχεια Taselaar (Κάτω Χώρες), Ertisport (Βέλγιο) και Rafly (Ιταλία) αφετέρου,

(2) οι συμφωνίες μεταξύ της Ostermann αφενός, και των επιχειρήσεων Thijs (Κάτω Χώρες) και D'Ieteren (Βέλγιο) αφετέρου, μεταξύ της Klepper αφενός, και της επιχείρησης Telstar (Κάτω Χώρες), Intersurf (Ιταλία), Media Loisirs (Γαλλία) και Citabel Sports (Λουξεμβούργο) αφετέρου, οι συμφωνίες μεταξύ της Shark αφενός, και της Renka Sport (Κάτω Χώρες) αφετέρου.

Στις συμφωνίες της ομάδας (1), οι περιορισμοί αυτοί προκύπτουν ήδη από την διατύπωση της σύμβασης τύπου. Στις συμφωνίες της ομάδας (2), προβλέπεται, για τις προμήθειες έξω από την περιοχή της σύμβασης, μόνον η υποχρέωση έγκρισης που αποτελεί ήδη παρέμβαση στις πιθανές επιλογές πωλήσεων του αποκλειστικού εισαγωγέα. Πρόκειται για περιορισμό του ανταγωνισμού κατά την έννοια του άρθρου 85 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΟΚ. Η απόλυτη απαγόρευση προμηθειών έξω από την περιοχή της σύμβασης ή η δυνατότητα άρνησης της εγκρίσεως παρόμοιων προμηθειών επιτρέπει να απομονώνονται πλήρως μεταξύ τους οι επιμέρους πειροχές πώλησης. Οι εν λόγω συμφωνίες είχαν, επομένως, σαν στόχο να επηρεάζουν το εμπόριο μεταξύ των Κρατών μελών, με τρόπο που δεν καλύπτεται πλέον από τον κανονισμό αριθ. 67/67/ΕΟΚ.

[1] ΕΕ αριθ. 57 της 25. 3. 1967, σ. 849/67.

ββ) Στη γερμανική αγορά οι επιχειρήσεις Akutec, Ostermann, Klepper και Shark κατέχουν, με ποσοστό 40 %, σημαντική θέση. Και μενονωμένα ακόμη αν ληφθούν υπόψη, η θέση τους είναι σημαντική. Μολονότι τα τμήματα της αγοράς που κατέχουν οι μεμονωμένες επιχειρήσεις διαφέρουν σημαντικά μεταξύ τους, κανένα δεν είναι τόσο ασήμαντο, ώστε να μην γίνεται αισθητή η επιδιωκόμενη απομόνωση της γερμανικής αγοράς μέσω των απαγορεύσεων επανεισαγωγής.

Σε άλλα Κράτη μέλη, τα προϊόντα της Akutec, Ostermann, Klepper και Shark πωλούνται ικανοποιητικά· τούτο ισχύει κυρίως για τη γαλλική και την ολλανδική αγορά που είναι σημαντικές (βλέπε ανωτέρω A.III.2). Ακόμα και αν τα τμήματά τους στην αγορά δεν είναι εξίσου μεγάλα και δεν είναι δυνατό να εξακριβώνεται το μέγεθός τους με ακρίβεια, λόγω της σχετικά νέας αγοράς σανίδων ιστιοπλοΐας και των διακυμάνσεών της, η εξαγωγή προς τις χώρες της Κοινότητας συνιστά εντούτοις, για όλες τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις, σημαντικό παράγοντα συναλλαγών. Έτσι, ο πλήρης αποκλεισμός των άμεσων προμηθειών των αποκλειστικών εισαγωγέων σε άλλες περιοχές πώλησης της Κοινότητας, που αποτελεί στόχο των εν λόγω συμφωνιών, πρέπει να θεωρείται σαν αισθητός περιορισμός του ανταγωνισμού.

β) Στις τυποποιημένες συμφωνίες προμήθειας, η Akutec (με το «εμπορικό διαβατήριο»), η WSC και η Ostermann (με τις «συμβάσεις ιδιαίτερων σχέσεων») υποχρεώνουν τους λιανοπωλητές στη Γερμανία να πωλούν τα προϊόντα τους μόνο στους τελικούς καταναλωτές.

αα) Η υποχρέωση αυτή εμποδίζει τους λιανοπωλητές να προμηθεύουν άλλους μεταπωλητές και συνιστά, στο μέτρο τουλάχιστο που η απαγόρευση αυτή αφορά την προμήθεια άλλων μεταπωλητών σε άλλα κράτη μέλη, περιορισμό του ανταγωνισμού κατά την έννοια του άρθρου 85 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΟΚ.

ββ) Οι συμφωνίες αυτές επηρεάζουν το διακοινοτικό εμπόριο και έγινε και αισθητός ο αντίκτυπός τους: οι σανίδες ιστιοπλοΐας της Akutec, της Ostermann, και της Ten Cate που διανέμει η WSC στη Γερμανία, προσφέρονται σε πολυάριθμα Κράτη μέλη της Κοινότητας.

Ιδιαίτερα, οι πωλήσεις των προϊόντων αυτών παρουσιάζονται καλές στη γαλλική και ολλανδική αγορά (βλέπε ανωτέρω A.III.2). Οι μεταπωλητές στις περιοχές αυτές είναι βασικά δυνατόν να ενδιαφέρονται να προμηθεύονται τα προϊόντα αυτά από μεταπωλητές στη γερμανική αγορά όπου, κατά την εξεταζόμενη χρονική

περίοδο η Ten Cate (WSC) και η Ostermann κατείχαν σημαντικό τμήμα (15 % και 25 % αντίστοιχα) και η Akutec αρκετά σημαντικό τμήμα (7 %). Πέραν αυτού, πρέπει να σημειωθεί ότι, λόγω της ομοειδούς συμπεριφοράς των τριών επιχειρήσεων, το ήμισυ περίπου των προϊόντων, που προσφέρονται στη γερμανική αγορά, αποσύρθηκε από ενδεχόμενο εμπόριο μεταξύ των Κρατών μελών.

II. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 85 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 3 ΤΗΣ ΣΥΝΘΗΚΗΣ ΕΟΚ

Σύμφωνα με το άρθρο 85 παράγραφος 3, οι διατάξεις του άρθρου 85 παράγραφος 1 δύνανται να κηρυχθούν ανεφάρμοστες σε κάθε συμφωνία, η οποία συμβάλλει στη βελτίωση της παραγωγής ή της διανομής των προϊόντων ή στην προώθηση της τεχνικής ή οικονομικής προόδου, εξασφαλίζοντας συγχρόνως τους καταναλωτές δίκαιο τμήμα από το όφελος που προκύπτει και, η οποία:

α) δεν επιβάλλει στις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις περιορισμούς μη απαραίτητους για την επίτευξη των στόχων αυτών, και

β) δεν παρέχει στις επιχειρήσεις αυτές τη δυνατότητα καταργήσεως του ανταγωνισμού επί σημαντικού τμήματος των σχετικών προϊόντων.

Καμία από τις εξεταζόμενες συμφωνίες και εναρμονισμένες πρακτικές δεν κοινοποιήθηκε στην Επιτροπή, έτσι ώστε κατ' αρχήν, σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 1 του κανονισμού αριθ. 17, δεν τίθεται, για τυπικούς λόγους, ζήτημα εφαρμογής του άρθρου 85 παράγραφος 3 της συνθήκης ΕΟΚ.

1. Οι συμφωνίες παραχώρησης άδειας δεν εμπίπτουν επίσης ούτε στο άρθρο 4 παράγραφος 2 εδάφιο 2 β) του κανονισμού αριθ. 17. Τούτο ίσχυε — σε κάθε δίπλωμα ευρεσιτεχνίας να προσφέρονται μόνο μαζί με τους τύπους σανίδων ιστιοπλοΐας, που έχουν προηγουμένως εγκριθεί δεδομένου ότι αυτή η υποχρέωση περιορίζει τους δικαιούχους της άδειας — όχι μόνο ως προς την άσκηση του προστατευομένου δικαιώματος, που αποτελεί αντικείμενο της άδειας, αλλά επιπλέον, τους αφαιρεί την ελευθερία να αποφασίζουν κατά πόσο και σε ποιο βαθμό ήταν, ενδεχομένως, δυνατόν να εμφανίζονται σαν ανταγωνιστές στην αγορά των σανίδων, που δεν καλύπτονται από τη γερμανική άδεια ευρεσιτεχνίας. Υπάρχει, βέβαια, αλληλοσυσχετισμός των αγορών για Rigs και για σανίδες, στο μέτρο που τα Rigs μόνο όταν συνδυάζονται μαζί με σανίδες είναι δυνατόν να χρησιμοποιούνται σαν τελικό προϊόν, όσον αφορά όμως τη ζήτηση πρέπει να γίνεται διάκριση μεταξύ των δύο αγορών. Κατά τον ίδιο τρόπο, οι συμβατικές διατάξεις για τον υπολογισμό των δικαιωμάτων άδειας με βάση την αξία πώλησης πλήρους σανίδας ιστιοπλοΐας, καθώς επίσης και για την υποχρέωση αναγραφής στη σανίδα ένδειξης σχετικά με την άδεια εκμετάλλευσης, υπερβαίνουν τα όρια των περιορισμών εκείνων για τους οποίους δεν υπάρχει υποχρέωση κοινοποίησης σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 2 εδάφιο 2 β) του κανονισμού αριθ. 17.

Η διάταξη αυτή δεν εφαρμόζεται επίσης ούτε για την υποχρέωση να αναγνωρίζονται τα σήματα της WSI/Ten Cate ως έγκυρα, επειδή ακριβώς για τα δικαιώματα αυτά δεν έχει χορηγηθεί άδεια εκμετάλλευσης. Το ίδιο ανεφάρμοστη παραμένει η διάταξη αυτή ως προς την υποχρέωση, που έχει επιβληθεί στην Ostermann και στην Shark, να μην προσβάλλουν τα προστατευόμενο δικαιώματα των οποίων τους έχει παραχωρηθεί η άδεια εκμετάλλευσης, επειδή η υπορέωση αυτή αποβλέπει να εμποδίζει τους δικαιούχους της άδειας να προσβάλλουν την ίδια την ύπαρξη των προστατευόμενων δικαιωμάτων και όχι να περιορίζει αυτούς κατά την άσκηση των δικαιωμάτων αυτών.

Εξάλλου, δεν είναι επίσης προφανές ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 85 παράγραφος 3 της συνθήκης ΕΟΚ:

— Ο περιορισμός των αδειών σε συγκεκριμένους τύπους σανίδων και η υποχρέωση λήψης έγκρισης για νέες σανίδες έχουν άμεσες περιοριστικές επιπτώσεις στην παραγωγή και διάθεση των προϊόντων. Απαιτήσεις ποιότητας και ασφάλειας που επιβάλλονται στο προϊόν που καλύπτει η άδεια και υπερβαίνουν το ειδικό αντικείμενο του ευρεσιτεχνικού δικαιώματος, είναι βέβαια δυνατόν να οδηγούν, σε ορισμένες περιπτώσεις, στη βελτίωση της παραγωγής των προϊόντων και να συνεπάγονται κέρδος για τους καταναλωτές. Για τούτο, δεν πρέπει, κατ' αρχήν, να αρνείται κανείς το συμφέρον του αρχικού δικαιούχου άδειας να διατηρεί παρόμοιες προδιαγραφές. Ακόμα και όταν ο αρχικός δικαιούχος άδειας δεν έρχεται, σαν κατασκευαστής ή πωλητής του προϊόντος, σε άμεση επαφή με τον καταναλωτή στην περιοχή ισχύος της άδειας, εντούτοις ο καταναλωτής είναι σε θέση να σχηματίζει κάποια ιδέα ως προς την ταυτότητα του κατόχου του διπλώματος και την «αξία» της προστατευόμενης εφεύρεσής του, είτε επειδή αυτά έχουν γίνει γνωστά από δημόσιες συζητήσεις, είτε επειδή ο ίδιος ο κάτοχος του διπλώματος έχει γίνει γνωστός με την εφεύρεσή του, είτε επειδή ο καταναλωτής συναντά αυτόν σαν προσφέροντα σε αγορές έξω από την περιοχή ισχύος της άδειας. Η παρουσίαση παρόμοιων προδιαγραφών ενέχει όμως και ιδιαίτερους κινδύνους για την αυτονομία των δικαιούχων άδειας και την ελευθερία ανταγωνισμού στη σχετική αγορά. Πρέπει, λοιπόν, οι προδιαγραφές να περιορίζονται στα αντικειμενικά αναγκαία στοιχεία, να ανακοινώνονται προηγούμενα και με σαφέστερο και λεπτομερέστερο τρόπο στον δικαιούχο άδειας και να ισχύουν χωρίς διάκριση για όλους τους δικαιούχους άδειας καθώς και για τους αρχικούς εκχωρητές άδειας. Οι εν λόγω προϋποθέσεις, λόγω της αοριστίας της σχετικής συμβατικής ρήτρας, δεν πληρούνται στην προκειμένη περίπτωση.

Τούτο ισχύει, κατά μείζονα λόγο, δεδομένου ότι ο έλεγχος των σανίδων πρέπει συγχρόνως να εξασφαλίζει ανταγωνιστική «διαφορά» μεταξύ των συμετεχόντων.

— Η υποχρέωση να πωλούν Rigs μόνο σε συνδυασμό με πλήρεις σανίδες ιστιοπλοΐας αποτελεί περιορισμό στην διανομή των προϊόντων.

— Η υποχρέωση καταβολής δικαιωμάτων άδειας, που υπολογίζονται με βάση την τιμή πώλησης για πλήρεις σανίδες ιστιοπλοΐας, καθώς και η υποχρέωση να αναγράφεται η ένδειξη ότι οι σανίδες ιστιοπλοΐας έχουν «την άδεια του Hoyle Schweitzer» χρησιμεύουν απλώς και μόνο στην εξασφάλιση και ενδυνάμωση των εν λόγω περιορισμών του ανταγωνισμού.

— Επίσης, ο καθορισμός του τόπου παραγωγής των δικαιούχων άδειας, η υποχρέωσή τους να αναγνωρίζουν συγκεκριμένα σήματα σαν έγκυρα, καθώς και η υποχρέωσή της Ostermann και της Shark να μην προσβάλλουν το προστατευόμενο δίπλωμα δεν συνεπάγονται ούτε βελτιώσεις ούτε πλεονεκτήματα, κατά την έννοια του άρθρου 85 παράγραφος 3.

2. Οι συμφωνίες διανομής της Akutec, WSC καί Ostermann με λιανοπωλητές στη Γερμανία δεν εμπίπτουν στη διάταξη του άρθρου 4 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο του κανονισμού αριθ. 17. Η απαγόρευση προμήθειας άλλων μεταπωλητών ισχύει χωρίς περιορισμό και για ενδεχόμενες προμήθειες σε μεταπωλητές σε αλλά Κράτη μέλη και περιέχει, επομένως, απαγόρευση εξαγωγής, έτσι ώστε οι εν λόγω συμφωνίες να επηρεάζουν την εισαγωγή και εξαγωγή, κατά την έννοια της εν λόγω διάταξης.

Επιπλέον, για τους εν λόγω περιορισμούς, δεν φαίνεται να δικαιολογείται εξαίρεση σύμφωνα με το άρθρο 85 παράγραφος 3 της συνθήκης ΕΟΚ. Οι λιανοπωλητές που καλύπτονται από τις συμφωνίες αναφέρονται σαν «ειδικευμένοι πωλητές» και οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις επισημαίνουν την ανάγκη, λόγω της ιδιαιτερότητας του προϊόντος, να είναι σε θέση να ασκούν έλεγχο, σχετικά με τα προσόντα των πωλητών. Ωστόσο, καμία από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις δεν όρισε αντικειμενικά κριτήρια, σύμφωνα με τα οποία επιλέγονται οι πωλητές. Εξάλλου, ακόμη και με δεδομένη την ύπαρξη επιτρεπτού συστήματος επιλεκτικής διανομής, η απόλυτη απαγόρευση κάθε προμήθειας, όχι μόνο σε άλλους μεταπωλητές, αλλά και σε εκείνους που ανήκουν στο ίδιο σύστημα διανομής, αποτελεί υπερβολικό περιορισμό.

III. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 15 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 2 α) ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ αριθ. 17

Σύμφωνα με το άρθρο 15 παράγραφος 2 α) του κανονισμού αριθ. 17, η Επιτροπή είναι δυνατόν, με απόφασή της, να επιβάλλει στις επιχειρήσεις πρόστιμα ύψους χιλίων μέχρι ενός εκατομμυρίου λογιστικών μονάδων ή και πρόστιμα μεγαλύτερα μέχρι ποσοστού 10 % του κύκλου εργασιών που έχει πραγματοποιηθεί κατά την προηγούμενη εταιρική χρήση από κάθε επιχείρηση που έχει συνεργήσει στην παράβαση, όταν, εκ προθέσεως ή εξ αμελείας, παραβαίνει το άρθρο 85 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΟΚ. Κατά τον καθορισμό του ύψους του προστίμου, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη όχι μόνον η σοβαρότητα της παράβασης, αλλά και η διάρκειά της.

1. **Υπαιτιότητα**

α) *Συμβάσεις παραχώρησης άδειας εκμετάλλευσης διπλώματος ευρεσιτεχνίας*

Μολονότι η WSI και οι αρχικοί δικαιούχοι άδειας είχαν αρχικά υποθέσει ότι η απαγόρευση χωριστής προμήθειας Rigs, ο υπολογισμός των δικαιωμάτων άδειας — με βάση την τιμή πώλησης πλήρους σανίδας — και η αναγραφή πάνω στη σανίδα ένδειξης της άδειας καλύπτονται από το πεδίο εφαρμογής του γερμανικού διπλώματος, με τη μορφή που είχε κατά την αρχική κατάθεση, δεν ήταν δυνατόν να διατηρούν την άποψη αυτή, «καλή τη πίστει», από τότε που η γερμανική υπηρεσία διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, στις αρχές του 1974, έλαβε απόφαση, σχετικά με την οριστική διατύπωση του εγγράφου για τη δημοσίευση του διπλώματος ευρεσιτεχνίας στις 27 Ιουνίου 1974.

Από τα περιστατικά που οδήγησαν στην επιλογή αυτής της διατύπωσης καθώς και από το γράμμα της διατύπωσης προκύπτει ήδη σαφής περιορισμός της ευρεσιτεχνιακής προστασίας στο Rig.

Όταν η WSI, σε εκκρεμείς διακαστικές διαδικασίες εναντίον τρίτων, εξακολουθεί να υποστηρίζει την άποψη ότι η ευρεσιτεχνιακή προστασία εκτείνεται στη Γερμανία και στη σανίδα, και ότι οι ανωτέρω περιορισμοί καλύπτονται από το ειδικό αντικείμενο του ευρεσιτεχνιακού δικαιώματος, η διατήρηση αυτής της νομικής άποψης δεν είναι παρ' όλα αυτά δυνατόν — τούλαχιστον ως προς τη δυνατότητα εφαρμογής των κανόνων ανταγωνισμού της συνθήκης ΕΟΚ — να αποσύρει την κατηγορία της εξ αμελείας παράβασης των διατάξεων αυτών. Τούτο ισχύει ακόμα και στην περίπτωση που δικαστήριο καταλήγει στη διαπίστωση ότι τρίτοι, που προσφέρουν σανίδες ιστιοπλοΐας, είναι δυνατόν να διαπράξουν, υπό ορισμένες συνθήκες, «έμμεση προσβολή του ευρεσιτεχνιακού διπλώματος» στη γερμανική αγορά. Δεδομένου ότι, σε κάθε περίπτωση, οι δικαιούχοι άδειας είναι σε θέση, σαν πρόσωπα που έχουν το δικαίωμα χρήσης της εφεύρεσης, να προμηθεύουν Rigs στον καθένα και να προμηθεύονται αυτά από τον καθένα.

Σχετικά με τους προαναφερόμενους περιορισμούς, η υπαιτιότητα των δικαιούχων άδειας πρέπει να θεωρηθεί ότι είναι ασήμαντη, δεδομένου ότι πρέπει να συμμορφωθούν προς τις σχετικές προϋποθέσεις που επιβάλλει η WSI για να λάβουν άδεια. Επίσης κατά την εφαρμογή στην πράξη των συμφωνιών άδειας, η WSI ήταν εκείνη που, κατά κύριο λόγο, επέμενε να τηρούνται οι σχετικοί συμβατικοί περιορισμοί και προσπάθησε ιδιαίτερα να εμποδίσει τη χωριστή προμήθεια Rig, έτσι ώστε το κύριο βάρος της ευθύνης, για την εφαρμογή του άρθρου 15 παράγραφος 2, να ανήκει μόνο στη WSI, ενώ συγχρόνως κρίθηκε σκόπιμο να μην υποβάλλονται πρόστιμα στους δικαιούχους άδειας. Κατά την εκτίμηση της υπαιτιότητας της WSI, η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη το γεγονός ότι δεν έχει εκδοθεί μέχρι τώρα καμία απόφαση, σχετι-

κά με περιορισμούς του ανταγωνισμού του είδους αυτού.

Η υπαιτιότητα της WSI, της Ostermann και της Shark, σχετικά με την μεταξύ τους συμφωνηθείσα απαγόρευση να προσβάλουν το προστατευόμενο δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, πρέπει να εξετάζεται ανεξάρτητα από την εκτίμηση στην οποία αυτές προβαίνουν για την κατάσταση του διπλώματος ευρεσιτεχνίας. Ήδη, στην προαναφερόμενη ανακοίνωση της Επιτροπής, της 24ης Δεκεμβρίου 1962, για τις συμβάσεις παραχώρησης άδειας εκμετάλλευσης, παρόμοιες ρήτρες μη προσβολής δεν είχαν συμπεριληφθεί στις αποδεκτές, την εποχή εκείνη, ρήτρες, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 85 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΟΚ. Από το 1972, η Επιτροπή επισημαίνει διαρκώς κατά την έκδοση αποφάσεων το ασυμβίβαστο των εν λόγω ρητρών με το άρθρο 85 παράγραφος 7 [1].

Ενδεχόμενη άγνοια της νομικής αυτής θέσης εκ μέρους των συμμετεχόντων, συνιστά τουλάχιστον βαρεία αμέλεια. Η υπαιτιότητα όμως των δικαιούχων άδειας Ostermann και Shark πρέπει να θεωρηθεί, και σ' αυτήν την περίπτωση, ότι είναι ασήμαντη δεδομένου ότι έπρεπε να υποτάσσονται στον όρο αυτό που επέβαλε η WSI· πρέπει λοιπόν να επιβληθεί πρόστιμο μόνο στην WSI. Η WSI αντιτάσσει στα ανωτέρω το επιχείρημα ότι έπρεπε να δεχθεί την εν λόγω συμβατική ρήτρα, επειδή αρχικά είχε συμφωνηθεί μεταξύ της Ten Cate και των εν λόγω επιχειρήσεων και, κατά τη μεταβίβαση της συμφωνίας άδειας στην WSI, οι εν λόγω επιχειρήσεις αρνήθηκαν οποιαδήποτε τροποποίηση της σύμβασης. Η εξήγηση αυτή δεν είναι δυνατόν να γίνει αποδεκτή, εφόσον η ρήτρα μη προσβολής αποτελεί συμφωνία που επιβαρύνει αποκλειστικά και μόνο τους δικαιούχους άδειας. Τούτο δεν έχει επιβεβαιωθεί ούτε από τους δικαιούχους άδειας.

β) *Περιορισμοί του ανταγωνισμού κατά τη διανομή*

Αποτελεί ήδη αρχή, που καθιερώθηκε στις αποφάσεις της Επιτροπής [2] από το 1964 και επιβεβαιώθηκε επανειλημμένα από το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων [3] ότι οι απαγορεύσεις εξαγωγής ή επανεισαγωγής που επιβάλλονται στους αποκλειστικούς διανομείς καθώς και οι απαγορεύσεις που επιβάλλονται σε μεταπωλητές για την προμήθεια άλλων μεταπωλητών, επειδή τείνουν να απομονώσουν τις εθνικές αγορές, συνιστούν παραβάσεις των κοινοτικών κανόνων ανταγωνισμού στο βαθμό που τέτοιοι περιορισμοί υπερβαίνουν τα όρια του κανονισμού αριθ. 67/67/ΕΟΚ και δεν περιορίζονται στην τήρηση των κριτηρίων των συστημάτων επιλεκτικής διανομής.

Οι επιχειρήσεις, που έχουν αναμιχθεί στους προαναφερόμενους περιορισμούς του ανταγωνισμού, δηλαδή η WSC, η Ostermann, η Akutec, η Shark και η Klepper, παραβίασαν εκ προθέσεως μία από τις βασικές απαγορεύσεις των κοινοτικών διατάξεων περί ανταγωνισμού, δεδομένου ότι σε όλες τις αναφερόμενες περιπτώσεις ο άμεσος σκοπός ήταν η απομόνωση των διαφόρων εθνικών αγορών. Το γεγονός ότι δεν έχουν πιθανώς συνειδητοποιήσει την έκταση των κανόνων αυτών είναι χωρίς σημασία, εφόσον γνώριζαν και επιθυμούσαν, εν πάση περιπτώσει, να επιτύχουν τις περιοριστικές για τον ανταγωνισμό συνέπειες των συμφωνιών τους [4].

2. **Σοβαρότητα και διάρκεια της παράβασης**

α) *Συμβάσεις παραχώρησης άδειας εκμετάλλευσης διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας*

Η απαγόρευση χωριστής πώλησης Rigs και οι συναφείς περιορισμοί ως προς τον υπολογισμό των δικαιωμάτων άδειας και την αναγραφή ένδειξης, για την εκχώρηση της άδειας, επηρεάζουν σημαντικά την προσφορά σανίδων ιστιοπλοΐας στη γερμανική αγορά. Άλλοι προσφέροντες από την Κοινότητα, που επιθυμούν να πωλούν σανίδες στη Γερμανία σε συνδυασμό με Rigs που κατασκευάζονται με άδεια, έχουν κατ' αρχήν αποκλεισθεί από τη γερμανική αγορά μολονότι, στην πράξη, η προσπάθεια αυτή δεν έχει επιτύχει πλήρως. Οι επιπτώσεις των περιορισμών αυτών πρέπει να έγιναν αισθητές ήδη από τη δημοσίευση του διπλώματος, στις 27 Ιουνίου 1974, και ακόμα περισσότερο από τότε που η γερμανική υπηρεσία διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας απένειμε το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας (απόφαση της 31ης Μαρτίου 1978), δεδομένου ότι, οι προσφέροντες το αργότερο από την ημερομηνία αυτή, ήταν υποχρεωμένοι να εξαρτώνται από τους δικαιούχους άδειας για την προμήθεια με Rigs, αν επιθυμούσαν να μην διατρέχουν κίνδυνο δίκης, λόγω προσβολής του διπλώματος ευρεσιτεχνίας. Οι επιπτώσεις αυτές έγιναν τελικά αισθητές σε πλήρη έκταση μετά τον τερματισμό της διαφοράς για την απονομή διπλώματος ευρεσιτεχνίας που είχε αχθεί ενώπιον του ομοσπονδιακού δικαστηρίου διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας (απόφαση της 28ης Νοεμβρίου 1979). Στην απόφαση αυτή επιβεβαιώνεται, ως προς τα ουσιώδη μέρη, η ισχύς του ευρεσιτεχνιακού διπλώματος όσον αφορά το Rig. Πρέπει λοιπόν να γίνει δεκτό σαν δεδομένο ότι οι εν

---

(1) Απόφαση της 9. 6. 1972 — Davidson Fubber ΕΕ αριθ. L 143 της 23. 6. 1972 σ. 31 επ., ιδίως σ. 32. Απόφαση της 18. 7. 1975 Kabelretal/Luchaire — ΕΕ αριθ. L 222 της 22. 8. 1975 σ. 34 επ., ιδίως σ. 35. Απόφαση της 2. 12. 1975 — AOIP/Beyrard — ΕΕ αριθ. L 6 της 13. 1. 1976, σ. 8 επ., ιδίως σ. 12.

(2) Βλέπε απόφαση της 23. 9. 1964 — Grundig/Consten — ΕΕ αριθ. 161 της 20. 10. 1964 σ. 2545/64 επόμενα. Βλέπε επίσης πχ την απόφαση της 1. 12. 1976 — Miller International — ΕΕ αριθ. L 357 της 29. 12. 1976, σ. 40 επόμενα απόφαση της 23. 12. 1977 BMW Belgium NV— ΕΕ αριθ. L 46 της 17. 2. 1978 σ. 33 επόμενα· απόφαση της 25. 11. 1980 Johnson & Johnson — ΕΕ αριθ. L 377 της 31. 12. 1980, σ. 16 επόμενα.

(3) Απόφαση της 13. 7. 1966, συλλογή 1966, σ. 429 επ., Grundig/Consten. Βλέπε επίσης απόφαση της 1. 2. 1978, συλλογή 1978, σ. 131 επ., — Miller International. Απόφαση της 12. 7. 1979, συλλογή 1979, σ. 2435 επ. — BMW Belgium NV.

(4) Βλέπε απόφαση της 1. 2. 1978, συλλογή 1978, σ. 131 επ., ιδίως σημεία 18 — Miller International.

λόγω περιορισμοί του ανταγωνισμού επηρέασαν ήδη σημαντικά τις εποχιακές πωλήσεις σανίδων ιστιοπλοΐας το 1978 και 1979, ακόμα δε περισσότερο τις εποχιακές πωλήσεις το 1980 και το 1981.

Σχετικά με την ρήτρα μη προσβολής που επέβαλε η WSI, στην Ostermann και στη Shark, επισημαίνεται ότι το σύστημα ιστιοπλοΐας που προστατεύεται από το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας θεωρείται, επί του παρόντος, στην αγορά ως το μόνο χρησιμοποιήσιμο και ως εκ τούτου το δίπλωμα αυτό έχει εξέχουσα σημασία από οικονομική άποψη.

β) *Περιορισμοί του ανταγωνισμού κατά τη διανομή*

Είναι δύσκολο να εκτιμηθεί διεξοδικά η έκταση των πιθανών ανταλλαγών προϊόντων, που εμποδίζονται από τους περιορισμούς διανομής που έχουν συμφωνηθεί από την Ostermann, την Akutec, την Klepper και την Shark με αποκλειστικούς εισαγωγείς σε άλλα Κράτη μέλη, αφενός και από την Ostermann, την Akutec και τη WSC με λιανοπωλητές στη Γερμανία, αφετέρου. Οι περιορισμοί αυτοί ισχύουν επί δύο ή τρία έτη. Λόγω του σκοπού τους, που αντιτίθεται άμεσα στον στόχο ενοποίησης της Κοινότητας, και εξαιτίας της όχι ασήμαντης διάρκειάς τους, οι εν λόγω περιορισμοί πρέπει κατ' αρχήν να θεωρηθούν σοβαροί. Επισημαίνεται όμως ότι οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις ήταν σε θέση να αποδείξουν ότι οι περιορισμοί διανομής δεν τηρήθηκαν σε πολλές περιπτώσεις. Μέτρα εναντίον αυτής της κατάστασης λήφθησαν μόνο από την Ostermann και μόνον σε περιορισμένη έκταση. Κατά τον υπολογισμό του ύψους του προστίμου, εκτός από τον κύκλο εργασιών, σημασία έχει και ο αριθμός των συμβάσεων, που περιορίζουν τον ανταγωνισμό μεταξύ των ενδιαφερομένων επιχειρήσεων.

IV. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 3 ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΑΡΙΘ. 17

Στην περίπτωση που η Επιτροπή διαπιστώνει παράβαση των άρθρων 85 ή 86 της συνθήκης ΕΟΚ, είναι σε θέση να υποχρεώνει, σύμφωνα με το άρθρο 3 του κανονισμού αριθ. 17, τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις να θέτουν τέρμα στην διαπιστωθείσα παράβαση.

Βέβαια, μετά την άρση των εν λόγω συμφωνιών, τουλάχιστον με τη διατύπωση που εξετάζεται εν προκειμένω, δεν υπάρχει πλέον ανάγκη να υποχρεώνονται οι συμμετέχοντες να θέτουν τέρμα στις παραβάσεις που προβλέπουν οι εν λόγω συμφωνίες. Εντούτοις, εξακολουθεί να παρουσιάζει ενδιαφέρον η εξακρίβωση της ύπαρξης παράβασης στο παρελθόν. Τούτο προκύπτει κατ' αρχήν από το άρθρο 15 παράγραφος 2 του κανονισμού αριθ. 17, επειδή σε σειρά παρόμοιων συμφωνιών επιβάλλεται πρόστιμο. Ισχύει όμως και για τις συμφωνίες, που περιορίζουν τον ανταγωνισμό και για τις οποίες δεν επιβάλλεται πρόστιμο, δεδομένου ότι είναι απαραίτητο να καταστεί σαφής απέναντι στο ενδιαφερόμενο κοινό ο τρόπος με τον οποίο η Επιτροπή κρίνει το σύνολο των εν λόγω συμφωνιών. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον ως προς αυτό έχουν τα μέρη που υποβάλλουν καταγγελίες.

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

1. Οι ακόλουθες διατάξεις των συμφωνιών παραχώρησης άδειας εκμετάλλευσης διπλώματος ευρεσιτεχνίας, που ισχύουν μέχρι το 1981/82 μεταξύ της WSI και των δικαιούχων άδειας Ostermann, Shark, Akutec, SAN, Klepper και Marker συνιστούν παράβαση του άρθρου 85 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΟΚ:

1. η υποχρέωση των δικαιούχων άδειας να χρησιμοποιούν τα προστατευμένα με άδεια διπλώματα ευρεσιτεχνίας μόνο για κατασκευή σανίδων ιστιοπλοΐας των οποίων οι σανίδες έχουν εγκριθεί προηγουμένως από την WSI,

2. η υποχρέωση των δικαιούχων άδειας να μην προσφέρουν τα Rigs, που κατασκευάζουν σύμφωνα με το γερμανικό δίπλωμα ευρεσιτεχνίας αριθ. 19 14 602.4.22, χωριστά και χωρίς τις σανίδες ιστιοπλοΐας που έχουν εγκριθεί από την WSI,

3. η υποχρέωση των δικαιούχων άδειας να καταβάλλουν δικαιώματα άδειας για τα Rigs, που κατασκευάζονται σύμφωνα με το γερμανικό δίπλωμα ευρεσιτεχνίας αριθ. 19 14 602.4. 22, αποκλειστικά και μόνο με βάση την καθαρή τιμή πώλησης πλήρους σανίδας ιστιοπλοΐας,

4. η υποχρέωση των δικαιούχων άδειας να αναγράφουν, στις σανίδες ιστιοπλοΐας, που προσφέρουν, την ένδειξη «με άδεια του Hoyle Schweitzer» ή «με την άδεια της WSI»,

5. η υποχρέωση των δικαιούχων άδειας να αναγνωρίζουν ως έγκυρο σήμα το σήμα «Windsurfer» και «Windsurfing», καθώς και εικαστικό σήμα που παρουσιάζει το πανί και καλείται «Logo».

2. Δυνατότητα καταγγελίας της σύμβασης παραχώρησης άδειας που προβλέπεται στις συμφωνίες μεταξύ της WSI και των Akutec, SAN, Klepper και Marker, σε περίπτωση που οι δικαιούχοι αρχίζουν την παραγωγή σε περιοχή που δεν καλύπτεται από το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, συνιστά παράβαση του άρθρου 85 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΟΚ.

3. Η υποχρέωση που επιβάλλεται στους δικαιούχους άδειας, όπως ορίζεται στις συμφωνίες με την Ostermann και την Shark, να μην προσβάλουν τα προστατευόμενα με άδεια διπλώματα ευρεσιτεχνίας, συνιστά παράβαση του άρθρου 85 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΟΚ.

Άρθρο 2

1. Η απαγόρευση που επιβάλλεται στον αποκλειστικό διανομέα να αναλαμβάνει προμήθειες έξω από το έδαφος ισχύος της σύμβασης, ή η υποχρέωση αυτού να ζητά τη συναίνεση του κατασκευαστή για παρόμοιες προμήθειες, όπως ορίζεται στις συμφωνίες διανομής που αναφέρονται στα σημεία α) έως δ) κατωτέρω, συνιστούν παραβάσεις του άρθρου 85 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΟΚ:

α) συμφωνίες μεταξύ της Akutec αφενός και των επιχειρήσεων Horwa, Taselaar, Ertisport και Rafly αφετέρου,

β) συμφωνίες μεταξύ της Ostermann αφενός και των επιχειρήσεων Thijs και D'Iesteren αφετέρου,

γ) συμφωνίες μεταξύ της Klepper αφενός και των επιχειρήσεων Telstar, Intersurf, Media Loisirs και της Citabel Sports αφετέρου,

δ) συμφωνία μεταξύ της Shark αφενός και της Renka Sport αφετέρου.

2. Η απαγόρευση που επιβάλλεται στους λιανοπωλητές να προμηθεύουν τα προϊόντα που καλύπτονται από τη σύμβαση σε άλλους μεταπωλητές σε άλλα κράτη μέλη, όπως ορίζεται στις συμφωνίες που αναφέρονται στα σημεία α) έως γ) κατωτέρω, συνιστά επίσης παράβαση του άρθρου 85 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΟΚ:

α) τα «εμπορικά διαβατήρια» που παραδίδει η Akutec σε λιανοπωλητές,

β) οι συναπτόμενες μεταξύ της Ostermann και λιανοπωλητών «συμβάσεις ιδιαιτέρων σχέσεων»,

γ) Οι συναπτόμενες μεταξύ της WSI και λιανοπωλητών «συμβάσεις ιδιαιτέρων σχέσεων».

Άρθρο 3

Επιβάλλονται τα ακόλουθα πρόστιμα:

1. στην επιχείρηση WSI, πρόστιμο συνολικού ύψους 50 000 (πενήντα χιλιάδων) ECU, δηλαδή 113 793 DM, για την απαγόρευση ξεχωριστής προμήθειας Rigs (άρθρο 1 παράγραφος 1 δεύτερο εδάφιο), την υποχρέωση καταβολής δικαιωμάτων άδειας με βάση την καθαρή τιμή πώλησης πλήρους σανίδας ιστιοπλοΐας (Άρθρο 1 παράγραφος 1 τρίτο εδάφιο), την υποχρέωση αναγραφής ένδειξης της άδειας στη σανίδα (Άρθρο 1 παράγραφος 1 τέταρτο εδάφιο), την εκ των πραγμάτων απαγόρευση παραγωγής σε περιοχή που δεν καλύπτεται από δίπλωμα ευρεσιτεχνίας (Άρθρο 1 παράγραφος 2) και τη συμφωνία για ρήτρα μη προσβολής (Άρθρο 1 παράγραφος 3)·

2. για την απαγόρευση που επιβάλλεται στους αποκλειστικούς διανομείς να προβαίνουν σε εξαγωγές σε άλλα Κράτη μέλη και για την απαγόρευση που επιβάλλεται στις εμπορικές επιχειρήσεις στη Γερμανία να προμηθεύουν άλλους μεταπωλητές:

   1. στην επιχείρηση Ostermann, πρόστιμο 15 000 (δέκα πέντε χιλιάδων) ECU, δηλαδή 34 138 DM,

   2. στην επιχείρηση Akutec, πρόστιμο 10 000 (δέκα χιλιάδων) ECU, δηλαδή 22 759 DM,

   3. στην επιχείρηση Klepper, πρόστιμο 10 000 (δέκα χιλιάδων) ECU, δηλαδή 22 759 DM,

   4. στην επιχείρηση Shark, πρόστιμο 5 000 (πέντε χιλιάδων) ECU δηλαδή 11 379 DM,

   5. στην επιχείρηση WSC, πρόστιμο 5 000 (πέντε χιλιάδων) ECU, δηλαδή 11 379 DM.

Τα ανωτέρω ποσά πρέπει να καταβάλλονται, μέσα σε προθεσμία τριών μηνών από τη γνωστοποίηση της παρούσας απόφασης, στο λογαριασμό 260/00/64910 της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, στην Τράπεζα Sal. Oppenheimer, Κολωνιά.

Άρθρο 4

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στους:

1. Windsurfing International Inc.
   a) 1955 West 190th Street, Torrance, California 90509, USA·
   β) υπόψη: Herrn Patentanwalt Axel Hansmann c/o Licht, Schmidt, Hansmann & Hermann Albert-Rosshaupter-Str. 65, D-8000 München 70·

2. Windglider Fred Ostermann GmbH Comotorstr. 12 D-6636 Überherrn-Altforweiler·

3. Shark Wassersportgeräte GmbH, Auf den Höhen, D-2830 Bassum·

4. Akutec Angewandte Kunststofftechnik GmbH, Stäblistr. 6, D-8000 München 71·

5. SAN-Warenvertriebsgesellschaft mbH, Rötelstr. 30, D-7107 Neckarsulm·

6. Klepper Beteiligungs GmbH & Co Bootsbau KG, Klepperstr. 18, D-8200 Rosenheim·

7. Marker Surf GmbH, Hauptstr. 51-53, D-8100 Garmisch-Patenkirchen·

8. Windsurfing Central GmbH, Hainburgstr. 47, D-6054 Rodgau·

Η παρούσα απόφαση αποτελεί εκτελεστό τίτλο, κατά την έννοια του άρθρου 192 της συνθήκης ΕΟΚ.

Βρυξέλλες, 11 Ιουλίου 1983

Για την Επιτροπή

Frans ANDRIESSEN

Μέλος της Επιτροπής